

Poliolehti

4/2010

Julkaisija: Suomen Polioliitto ry

Polion mahdollisuus on yhä muistettava myös Suomessa

WHO:n johtaman polionhävitysohjelman ansiosta villi poliovirus ja sen aiheuttama halvausoireinen tauti on vähitellen häviämässä maailmasta. Poliota esiintyy endeemisena enää Intiassa, Pakistanissa, Afganistanissa ja Nigeriassa. Tiheästi toistettavien laajojen rokotusohjelmien ja uusien, entistä tehokkaampien mono- ja bivalenttien poliorokotteiden (suun kautta annettava elävä poliovirusrokote, joka sisältää joko poliovirusserotyyppejä 1 tai serotyyppien 1 ja 3 seosta) ansiosta halvausoireisten tautitapausten lukumäärät on saatu rajusti laskemaan. Vuoden 2010 aikana halvausoireiseen tautiin on sairastunut enää 612 ihmistä koko maailmassa ja näistä endeemisissä maissa vain 85 ihmistä.

Hyvästä kehityksestä huolimatta on yhä tärkeää muistaa polion mahdollisuus kaikkialla maailmassa, sillä poliovirus voi kulkeutua matkailijoiden mukana endeemiseltä alueelta hyvinkin kauas. Karmaiseva esimerkki tilanteesta saatiin kuluneena keväänä, kun Tadžikistanista paljastui yllättäen laaja villin poliovirus (tyypin 1) aiheuttama epidemia, jossa halvausoireiseen tautiin sairastui yli 450 lasta. Epidemian aiheuttajaviruksen molekyylogeneettinen tutkimus paljasti, että kyseessä oli Intiasta lähtöisin oleva poliovirus. Koska suurin osa sairastuneista oli alle 5-vuotiaita lapsia, järjestettiin epidemian pysäyttämiseksi laaja joukkorokotus, jossa pyrittiin rokottamaan kaikki alle 6-vuotiaat lapset kolmesti tyypin 1 virusta sisältävällä suun kautta annostelta-

valla monovalenttisella rokotteella, jota pidetään tavanomaista OPV-rokotetta immunogeenisempänä. Villin poliovirusen vähittelen hävitessä maailmasta ovat uudeksi huolen aiheeksi nousseet pitkään väestössä kiertäneet OPV-rokotteesta peräisin olevat ns. muuntuneet poliovirukset (VDPV=vaccine-derived-poliovirus), joiden taudinaiheuttamiskyky ja tarttuvuus on palautunut lähes villien virusten kaltaiseksi.

Vaikka Eurooppa on julistettu poliovapaaksi vuonna 2002 on VDPV-kantojen aiheuttamat halvausoireiset tautitapaukset kuvattu Romaniasta ja Venäjältä. Lisäksi useista Euroopan maista on tunnistettu immuunipuutteisia henkilöitä, jotka erittävät kroonisesti taudinaiheuttamiskykyisiä VDPV-poliovirusia. Tällaisia VDPV-kantoja on lisäksi löydetty joidenkin maiden jättevesistä (Viro, Israel, Suomi).

Poliovirustartunnan saanut ihminen erittää taudin oireista riippumatta virusta ulosteisiin. Ulosteista virus kulkeutuu WC:n kautta viemäriverkostoon ja edelleen jäteveteen. Suomessa poliovirusten mahdollista kiertoa väestössä on seurattu tutkimalla jättevesinäytteitä siitä asti kun poliorokotukset aloitettiin Suomessa eli 1960-luvulta lähtien. Jättevesihavainto kertoo aina sen, että väestössä on yksi tai useampi ihminen, joka erittää virusta ulosteisiinsa. Jos tarkastelusta jätetään pois vuonna 1984 alkanut Suomen viimeinen polioepidemia ja sen pysäyttämiseksi järjestetty suun kautta annettu, elävään poliorokotteeseen (OPV)

perustuva rokotekampanja, niin voidaan sanoa, että vuoden 2005 mennessä Suomesta kerättyistä jättevesinäytteistä ei löytynyt poliovirusia.

Tilanne muuttui yllättäen joulukuussa 2008. Tampereelta 15.12.2008 kerätystä jättevesinäytteestä löytyi rokotepäisiä pitkälle muuntuneita serotyyppisiin 1 ja 2 kuuluva poliovirusia, jotka jatkoanalyysissä tunnistettiin ns. VDPV-kannoiksi. Vastavasti, kesäkuussa 2009 Tampereelta kerätystä jättevesinäytteestä löytyi vastaavanlainen pitkälle muuntunut tyypin 3 VDPV-kanta. Löydökset eivät loppuneet tähän, sillä useista seuraavan 12 kuukauden aikana kerättyistä jättevesinäytteistä on löytynyt runsaasti muuntuneita poliovirusia (VDPV-kantoja), usein jopa samasta jättevesinäytteestä kaikki kolme polion serotyyppiä. Virusten geneettisten ominaisuuksien perusteella voidaan päätellä, että ne ovat sukua keskenään ja syntyneet elävästä OPV-poliorokotteesta yli 12 vuotta sitten ja lisääntynyt siitä lähtien ihmisen suolistossa. Vuosia kestäneen lisääntymisen aikana virusten perimään on kerääntynyt muutoksia, joiden seurauksena niiden taudinaiheuttamiskyky on palautunut lähes villin viruksen tasolle. Vaikka virukset on eläinkoissa todettu neurovirulenteiksi eli kykeneviksi aiheuttamaan halvausoireista tautia, ei tähän mennessä ole havaittu poliovirusten aiheuttamia sairastumisia Tampereella eikä muuallakaan Suomessa. Suomessa käytettävä IPV-rokote suojaa hyvin halvausoireiselta taudilta. Tästä huolimatta myös Suomessa on tärkeä

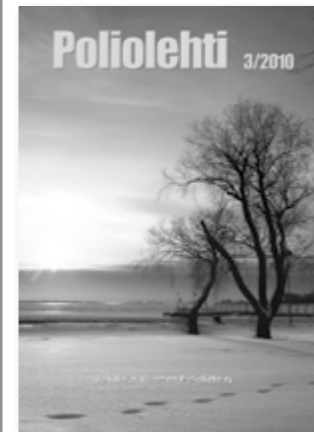
muistaa yksittäisten tautitapausten mahdollisuus.

Valitettavasti, VDPV-poliovirusten erittäjä ei ole vielä kyetty tunnistamaan, mutta virusten geneettisten ominaisuuksien perusteella voidaan päätellä, että hän on oireeton, poliovirusia kroonisesti ulosteisiinsa erittävä, immuunipuutoksesta kärsivä henkilö. Tähän mennessä maailmassa on todettu 40 immuunipuutetta kroonisesti poliovirusta erittävää henkilöä, joista useimmat asuvat ns. korkean elintason maissa, kuten Yhdysvalloissa, Englannissa, Saksassa, Italiassa ja Japanissa. Nämä ihmiset voivat erittää poliovirusta vuosia, vuosikymmeniä tai jopa koko loppuelämänsä ajan. On selvää, että tulevaisuudessa ns. poliovapaassa maailmassa, josta villi poliovirus on hävitetty ja jossa rokotekattavuus alkaa laskea, ei uuden polioepidemian käynnistämiseksi tarvita montaa virusta eikä kroonista erittäjää. Riskin pienentämiseksi WHO:n koordinoiman polionhävitysohjelman tavoitteena on pyrkiä tunnistamaan maailmasta kroonisesti poliovirusta erittävät henkilöt.

Polio häviää maailmasta lopullisesti vasta sen jälkeen, kun elävän OPV-poliovirusrokotteen käyttö lopetetaan. Koska OPV-virusten hävittäminen maailmasta saattaa olla yhtä vaikeaa ja aikaa vievää kuin villin viruksen hävittäminenkin on ollut, on selvää, että kattavia poliorokotuksia ja polion tehokasta valvontaa tarvitaan kaikkialla maailmassa vielä pitkään.

Merja Roivainen, Dos

Laboratorionjohtaja
Suolistovirusyksikkö, THL

Kannen kuva AK

Lehti ilmestyy 4 kertaa vuodessa

Ilmoitusmyynti
NetConnection Oy
Puh. 09 547 4100
Gsm: 050 540 2557
samira.taina@netconn.net

Mainosilmoitusaineistot

studio@akarjalainen.net

Taitto

Antero Karjalainen
www.akarjalainen.net

Paino

Kirjapaino JAARLI Oy

ISSN 1237-2781

Julkaisija: Suomen Polioliitto ry

Päätoimittaja: Birgitta Oksa

**Toimitus: Kumpulantie 1 A 6 krs.
00520 Helsinki, puh. 09 - 686 0990, fax 09 - 6860 9960
sähköposti: birgitta.oksa@polioliitto.com**

Sisältö

Palelee!	4
Polioinvalidit ry:n vuosikokouskalenteri	6
Meirän sakille	7
Kurssi uutisia	8
Uutisia	10
Ruotsalaista polioepidemiahistoriaa	14
Messu-uutisia	16
Ruudukko	20
Poliohuollon puolelta	23
Rauman vinkkelsit	25
Kurssihakemus	27
Kela poliokurssit vuonna 2011	28
Polioliiton kurssit vuonna 2011	32
Osastot tiedottaa	34
Pieni ele -keräys	36

”Joka ei pidä ääntä itsestään, se helposti unohtuu”

Lumi on saapunut Helsinkiin. Ihmiset yrittävät tehdä polkuja lumihankeen kävelykengissä, autoilijat kaivaa autojaan esiin käsin, sähkömailoin ja lattiaharjoin ja postinjakajat kantaa polkupyöriään olkapäällään. Tiedotusvälineet toitottavat, että täällä on kaos. Noinkohan sentään?

Apuvälineet auttavat

Monelle runsas lumentulo on aiheuttanut harmia, mutta olisiko syytä myös väärissä tai olemattomissa apuvälineissä? Pitkävartisilla kunnan talvikengillä ja lumilapiolla pääsisi jo kummasti eteenpäin.

Riittävän ajoissa käyttöön otetut, oikeat apuvälineet ovat ratkaisu myös monen poliovamman pieniin ja miksei isompiinkin arjen pulmiin. Pyörätuolin osittainkin käyttöön-otto tuntuu vielä olevan monelle pelottava ja ahdistava asia. Siinä tilanteessa ei tunnu auttavan läheisten, ammattilaisten tai vertaistenkaan kannustavat puheet. Ei tieto, ei houkuttelu. Olemme itsepäistä ja sisukasta kanssa. Joskus se sisu vain vie väärään suuntaan. Oikeat apuvälineet säästävät voimia ja turvaavat toimintakykyä eikä päinvastoin.

Vuonna 2011 Suomen Polioliitto ry tulee toitottamaan apuvälineistä joka puolelle. Syy siihen, ettei oikea apuväline ja käyttäjä aina kohtaa, löytyy usein myös ammatillisista ja maksajista.

Yhteistyöllä eteenpäin

Jokainen tuntuu puskevan kiukkuksena itseksensä eteenpäin. Siinä ei juurikaan kaverin hätään kiinnitetä huomiota saati sitten, että pysähdyttäisiin auttamaan. Usein riittäisi pieni ele ja pieni hetki. Auttamisen ei tarvitse olla suurta ja näyttävää, siihen riittää pienetkin asiat. Ja hei, auttaminen alkaa läheltä. Voimme olla tukena toisillemme.

Polioinvalidit ry täyttää joulukuuta 55 vuotta. Vuosiin mahtuu monta ihmistä ja tarinaa. Tutkija Jukka Muiluviuri on kirjoittanut kirjan Polioinvalidit ry 1955-2010 – ”Joka ei pidä ääntä itsestään, se helposti unohtuu”. Kirja on juuri nyt painossa ja julkistetaan tammikuussa. Kirja ei ole luettelo yhdistyksen tapahtumista eikä sen 160 sivuun voinut mahtua kaikkea. Mutta kirjassa etsitään vastausta kysymykseen, miksi polioinvalidit päätyivät perustamaan oman yhdistyksen ja mikä vimma ja voima on saanut ihmiset pitämään yhdistystä hengissä ja hyvissä voimissa läpi vaikeuksienkin jo 55 vuoden ajan. On ollut huikea kokemus saada katsoa yhdistystoimintaamme ulkopuolisin silmien kautta. Suosittelen kirjaa kaikille.

Toivottavasti saatte tämän Poliolehden postiluukustanne vielä tämän vuoden puolella. Tahtoa ja yritystä oli, mutta ihan emme alkuperäiseen aikatauluun pystyneet. Voisimme tietysti vierittää synyn vaikkapa postinkantajille, mutta emme kehtaa.

Leppoosaa vuodenvaihdetta ja vuotta 2011!

Birgitta Oksa

Palelelee!

Sarjassamme polio ja aivorunkotuhot käsittelemme tällä kertaa lämmönsäätelyä. Tai pikemminkin kyvyttömyyttämme sietää kylmää – ja toisaalta liian kuumaa.

Richard Bruno tutki reaktioitamme lämpöön panemalla koehenkilöt eräänlaiseen lämpö-/kylmäkaappiin, jonka lämpötila oli aluksi 25, sitten 30 ja lopuksi 20 celsiusastetta. Koehenkilöinä oli paitsi poliottomia myös polioselviytyjiä, joiden toiseen käteen polio oli iskenyt hanakasti. Koehenkilöiltä mitattiin molemmista käsistä ihon lämpötila, veren virtausnopeus ja hermosolu-

jen johtumisnopeus eri lämpötiloissa.

Kylmä kangistaa nopeasti

Kylmä kangisti ja kömpelöitti poliokättä enemmän kuin tervettä. Kun siirryttiin 30 asteesta 20 asteen huonelämpötilaan poliokäden liikehermojen johtumisnopeus laski nopeammin kuin terveemmän käden hermoilla. Poliokäden liikehermot toimivat yhtä hitaasti kuin terveen käden liikehermot 10 astetta kylmemmässä. Huonompi käsi myös tuntui kosketettaessa kylmemmältä. Myös liikeiden sulavuus ja sorminäpäräisyys sekä lihasvoima vähenivät dramaattisesti. Lisäksi kylmä aiheutti polioselviytyjälle kipua huomattavasti

alhaisemmassa lämpötilassa kuin terveelle.

Varsinkin Suomen kylmän talven olosuhteet tuottavat suoranaisia vaaratilanteita polioselviytyjälle. Auton lasien skrappaaminen kohmettaa kädet nopeasti, avaimet putoavat maahan eikä avainta saa millään ilveellä lukkoon. Kun päästään rattiin, käsien reaktionopeus laskee. Jalkaisiin liikuttaessa liikehermojen hidas johtumisnopeus johtaa herkästi liukastumiseen, kun tasapainon järkkymiseen ei ehdikään reagoida kesäiseen malliin.

Violetti kinttu

Myös veri virtaa polioraajoissa laiskemmin. Veren virtausnopeus oli jo 25 asteen lämmössä huomattavasti

hitaampi poliokädessä kuin terveessä. Lämpötilan laskiessa 30 asteesta 20 asteeseen poliokäden verenvirtaus laski nopeammin kuin terveemmän käden verenvirtaus.

Monet polioselviytyjät ovat ihmetelleet, miksi poliojalka muuttuu päivän mittaan violetin punaisiksi, vaikka se oli aamulla porsaanpunainen. Pieni ihon punaisuus johtuu siitä, että valtimosuonet ovat yön jälkeen apposen auki ja lihakset ovat peiton alla lämpimät ja rentoutuneet.

Kun nouset ylös sängystä, paljaat jalat kohtaavat kylmän lattian. Selkäytimessä kulkevat autonomisen hermoston sympaattiset hermot käskivät supistaa valtimoita ja laskevat supistaa valtimoita. Polioselviytyjällä polio on murjonut näitä her-

mosoluja, ja supistumiskäsikä ei tulekaan. Kun verisuonet pysyvät avoimina, jalkojen lämpöä karkaa harakoille, ja kun uutta lämmittävää valtimoverta ei tule tarpeeksi, ihon lämpötila laskee.

Kun sympaattiset hermot eivät supista laskimoita, valtimoiden ympärillä olevat lihakset ryhtyvät töihin ja ihon pintalämpötila laskee edelleen. Jalat muuttuvat violetin värisiksi, kun hapeton laskimoveri jymähtää jalkoihin eikä verta siirry takaisin sydämeen ja sitä kautta keuhkoihin.

Poliojalka voi olla niin kylmä ja syvän violetti, että hätäinen nebraskalainen lääkäri oli jo amputoimassa polioselviytyjän jalkaa, koska lääkäri oli varma, että jalassa oli valtimotukos. Onneksi polioselviytyjä tiesi poliojalan tempun, ja tilanne laukesi sillä, että jalka kiedottiin lämpöpakkauksen sisään ja nostettiin ylös. Kun laskimoihin pakkautunut veri pääsi virtaamaan takaisin sydämeen, myös lääkärin pulssi rauhoittui. Ja polioselviytyjä sai pitää jalkansa.

Kerrospukeutuminen

On tärkeää oivaltaa, että normaali huonelämpötila tai pienikin veto voi olla meikäläisille haitallinen. Kylmä hiipii kuin varkain luihin ja ytimiin. Ensin se saavuttaa liikehermot. Niiden toiminta hyytyy ja niiden lihasvoima katoaa. Jos yrittää sisulla tehdä työt ja askareet, rasittuneet liikehermot saavat tarpeekseen ja saattavat sanoa sopimuksen irti. Jos ja kun hermot kuolevat rasitukseen, siitä koituu pysyvä heikentyminen.

Myös lihakset, jänteet ja niiden ympärillä olevat rakenteet jäähtyvät, mikä tietenkin kangistaa. Lihakset alkavat jännittyä tai jopa hyttistää, mikä tietenkin rasittaa lihaksia aihe-

uttaen jälkeensä lihaskipua. Niveletkin alkavat kenkuilla. Pienikin äkkinäinen liike voi tuoda revähdyksiä kun lihaksia tai jänteitä ei ole lämmitetty. Myös jännetuppiulehdukset ja muut rasitusvammat syntyvät helpommin kankeissa oloissa.

Pulmien välttämiseksi on tärkeää pysyä lämpimänä. Ulkoilijoille tarkoitetut hengittävän eristävät alusasut ovat meille hyviä sisätiloisakin. Jos liikehermojemme ja lihastemme suorituskyky on 20 asteessa yhtä huono kuin muilla 10 asteessa, tarvitsemme ehdottomasti tasoitusta. Tätä kirjoittaessani pääläni on t-paita ja kaksi fleecettä. Tekisi mieli pukea myös hanskat, koska sormet tuntuvat olevan kohmeessa.

Kerrospukeutuminen on idea, koska vaatetta on helppo vähentää tai lisätä juuri sopivaksi, mikäli lämpötila vaihtelee. Hikoilun aiheuttama ihon kastuminen lisää kylmän tunnetta. Ja koska veren virtaus on huonommassa raajassa heikompaa, ylimääräinen kangaskerros saattaisi olla heikommalla puolella paikallaan. Toppaus on hyvä myös kosmeettisista syistä, koska huonompi käsi tai jalka on toista ohuempi.

Yöllä on tärkeää pukeutua lämpimästi, koska joissain taloissa lämpötilaa laskeaan yön ajaksi, jolloin nukkuessaan saatamme hyttistää itsemme väsyksiin.

Pää ja niska on erityisen tärkeä suojata kylmältä, koska ne ovat paljaana ja luovuttavat paljon lämpöä. Itse olen alkanut käyttää kotona huivia varsinkin kun lueskelen autotallin vastaiseen seinään nojaten.

Kahden sukan välillä olevat villasukat ovat myös käytännölliset. Ulomainen sukka kerää lattialla olevat liat ja sisimmäinen jalkahikeä. Välissä olevat villasu-

kat pysyvät puhtaampina, ja niitä voi välillä tuuletella. Talvella ulkona kannattaa pukeutua kuin naparetkelijä, joten varusteet löytyvät urheilukaupasta.

Kuumakaan ei ole terveellistä

Moni pyrkii lämmittämään itseään kuumassa kylvyssä tai saunomalla innokkaasti. Kuumassa pintaverisuonet leviävät apposen auki, jolloin jaloista tulee keitetyn ravun punaiset. Veri suorastaan syöksyy ihon pintasuoniin. Kun kylpijä nousee vedestä, maan vetovoima laskee veren jalkoihin, mikä saattaa aiheuttaa huimausta ja jopa pyörtymisen, jolloin hukkuminenkin on mahdollista.

Kuumina kesäpäivinä painovoima aiheuttaa helposti jalkaterien ja nilkkojen turpoamista. Koska polioselviytyjät eivät jaksa liukuskella rivakasti, normaali lihastyö ei pumpppaa verta laskimoista kohti sydäntä. Jalat on nostettava aika ajoin kohti korkeuksia.

Jos polioselviytyjän jalat alkavat turvota, on tärkeää selvittää, jaksako sydän pumpata tarpeeksi tehokkaasti ja onko jalkojen verisuonissa tukoksia. Pulmat ovat polioselviytyjillä yhtä todennäköisiä kuin muillakin.

Viime kesän heinäkuu oli poikkeuksellisen lämmin. Huomasin hyvin, miten 25 asteen lämmössä elimistöni hyrähti käyntiin. Kun muut läähättivät yli 30 asteen lämmössä hiirenhiljaa, meikäläinen riehui levittämässä lehtikompostia elämänsä kunnossa.

Kesäkuumalla huomasi mielenkiintoisen ilmiön. Vaikka muuten tuntui olevan riittävän lämmin, tuntui kuin selkärangan vieressä kulkevissa fileissä eli syvissä lihaksissa olisi edelleen jääpalapusit. Huomaan ”jääpalat” myös kun makailen lämpimässä peiton alla. Eli aina meikäläistä jostain palelee.

Etenkin näin talvella tuntuu, että Suomi ei todellakaan ole polioselviytyjän paikka. Ihmekös sitten, että porukat katoavat talveksi etelänmaalle, koska siellä tarkenee olla joskus ulkonakin.

Tuija Matikka

Lähteenä Richard Brunon kirja The polio paradox. Warner books 2002. Luku 13.

Imatran Fysioteekki

Koskenporras 2, Imatra
p. 020-79 69 330

Jämsän Apteekki

Säterintie 4
Jämsä

Jyväskylän Apteekki

Keskussairaalaantie 20
Voionmaankadun sivuapteekki
Jyväskylä p.014-3342600
www.jyvasapteekki.fi

Polioinvalidit ry:n vuosikokousosallistujia vuodelta 2008.

Polioinvalidit ry:n vuosikokouskalenteri

Polioinvalidit ry:n vuosikokous

16.4.2011 klo 12.00, Valkea Talo, Ilkantie 4, Helsinki

Lahden osasto

02.03.2011 klo 18.00 Ravintola Wanha Herra, Laaksokatu 17, 15140 Lahti.

Pohjanmaan osasto

12.02.2011 klo 14.00 Lehtimäen Opisto, Lehtimäki

Pohjois-Suomen osasto

22.02.2011 klo 15.00 Neste Tupasvilla, Keminmaa

Pääkaupunkiseudun osasto

10.03.2011 klo 16.30, Poliojärjestöjen toimisto, Kumpulantie 1 A 6 krs., 00520 Helsinki

Satakunnan osasto

1.3.2011 alkaen klo 16.00, Länsi-Suomen Diakonialaitoksen Pihlajasali, Pori

Savon osasto

01.03.2011 klo 13.30 Suokadun palvelutalolla, Suokatu 6, Kuopio

Tampereen osasto

13.03.2011 klo 13 Pellervontuvalla, Pellervonkatu 9, Tampere

Varsinais-Suomen osasto

10.03.2011 klo 17.00 Happy House'ssa, Ursininkatu 11, Turku

Suomen POLIO liitto ry

SUOMEN POLIOLIITTO RY

Toimisto/Poliolehdien toimitus:

Kumpulantie 1 A 6 krs., 00520 Helsinki

Puhelin: 09-6860 990

Fax: 09-6860 99 60

Sähköposti: birgitta.oksa@polioliitto.com

www-sivut: www.polioliitto.com

Pankki: Sampo 800015-70432857

POLIOINVALIDIT RY

Toimisto: Kumpulantie 1 A 6 krs.

00520 Helsinki

Puhelin: 09-6860 990

Fax: 09-6860 99 60

Sähköposti: kirsti.paavola@polioliitto.com

www-sivut: www.polioliitto.com

Pankki: Sampo 800013-222875

SUOMEN POLIOHUOLTO RY

Toimisto: Kumpulantie 1 A 6 krs.

00520 Helsinki

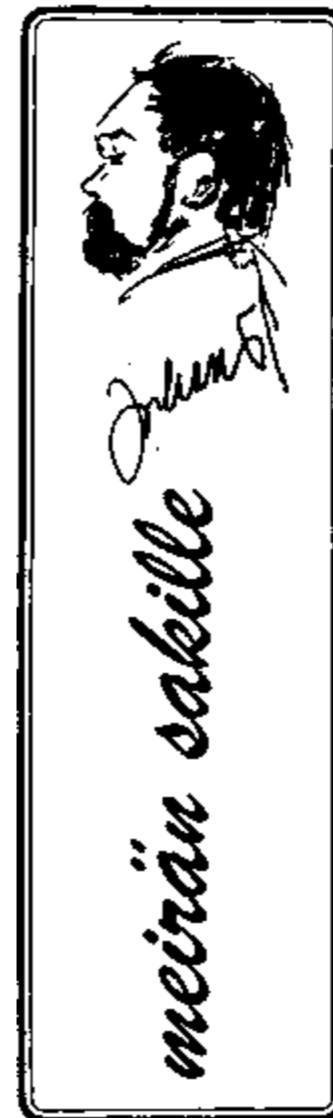
Puhelin: 09-6860 990

Fax: 09-6860 99 60

Sähköposti: leo.hanninen@pp1.inet.fi

www-sivut: www.polioliitto.com

Pankki: Sampo 800017-287221

Taloudelliset tukitoimet:

Vammaiselle henkilölle korvataan hänen vammansa tai sairautensa edellyttämän tarpeen mukaisesti kokonaan tai osittain kustannukset, jotka hänelle aiheutuvat tämän lain tarkoituksen toteuttamiseksi tarpeellisista tukitoimista sekä ylimääräiset kustannukset, jotka aiheutuvat vamman tai sairauden edellyttämän vaatehankkimisen ja erityisravinnon hankkimisesta. Päivittäisistä toiminnoista suoriutumisen tarpeellisten välineiden, koneiden ja laitteiden hankkimisesta aiheutuneista kustannuksista korvataan puolet. Vakioimalliseen välineeseen, koneeseen tai laitteeseen tehdyt vamman edellyttämät välttämättömät muutostyöt korvataan kuitenkin kokonaan.

Kunnan on korvattava vaikeavammaiselle henkilölle asunnon muutostöistä sekä asuntoon kuuluvien välineiden ja laitteiden hankkimisesta hänelle aiheutuvat kohtuulliset kustannukset, jos hän vammansa tai sairautensa johdosta välttämättä tarvitsee näitä toimenpiteitä suoriutumiseen tavanomaisista elämän toiminnoista. Kunnalla ei kuitenkaan ole erityistä velvollisuutta kustannusten korvaamiseen, jos vaikeavammaisen henkilön riittävää huolenpitoa ei voida turvata avohuollon toimenpitein.

Valtioneuvoston asetuksella voidaan antaa tarkempia säännöksiä hyväksyttävistä kustannuksista sekä muista 1 ja 2 momentissa tarkoitettujen korvauksien määrääntymiseen vaikuttavista seikoista.

Palvelun hakija oli lisäperusteluna käyttänyt Vammaispalveluasetuksen 12 §:ssä mainitaan: "Asunnon muutostyöksi katsotaan myös muutostöiden suunnittelu sekä esteiden poistaminen asunnon välittömästä lähiympäristöstä". Eli lumikat ovat este.

Asia on minullekin uusi. Itse en ole kyseessä olevan lain tulkintaa kokeillut Kurikassa. Voitte kokeilla toimiiko tämä teidän kunnassanne.

Takuueläke 685€

1.3.2011 tulee voimaan Kelan maksama takuueläke joka korottaa pienimpiä eläkkeitä. Takuueläkkeen määrä on 685 euroa kuukaudessa. Takuueläke kuuluu kaikille niille eläkkeensaajille joidenka muut eläkkeet jäävät alle tavoitellun 685 euron vähimmäiseläketason. On laskettu, että se turvaa nykyistä paremmin toimeentulon erityisesti lapsuudesta saakka sairaille ja vammaisille.

Lupauksensa mukaan Kela tulee lähettämään kirjeen tammikuun 2011 lopulla täyden kansaneläkkeen saajille. Takuueläkkeen haku alkaa helmikuussa 2011. Mikäli ette halua odottaa Kelan lupaamaa kirjettä voitte noutaa hakemuslomakkeen vuodenvaihteesta alkaen Kelan toimistosta tai netistä www.kela.fi /lomakkeet. Voitte myös hoitaa asian soittamalla 1.2.2011 lähtien Kelan eläkeasioiden palvelunumeroon 020 692 202 työpäivin kello 8 – 18 välillä.

Isänpäivä

Neidit Tampereelta olivat isänpäivävierailulla pyhän aikana. Asianmukaisin menoin sitten sunnuntai aamua vietettiin. Papalle laulettiin, lahjat annettiin. Oli peräti kolme pussia karkkeja. Menettely oli se, että pappa sai kaksi pussia ja Neiti 5 yhden pussin. Parasta kuitenkin oli kun neiti 5 v totesi, että Pappa, mä tykkään susta.

Kyllä aika menee nopeasti. Yhdeksäsluokkalainen Neiti 15 v oli kasi viikkoa TET:ssä eli työelämään tutustumisissa. Ensimmäinen viikko meni päiväkodissa 1 – 3 vuotiaiden osastolla. Työkokeilu

oli ollut mieluinen. Toinen komennus oli mainostoimisto. Jo Neiti 15 v taipumukset ovatkin aina viitanneet graafiseen suunnitteluun, joten kohde oli täysosuma. Toimienkuvaan kuului myös yrityksen blogisivuille loppukirjoituksen kirjoittaminen. Kirjoituksen etsimme myös meidän kotikoneella. Kiinnitin huomiota siihen, että kehuttujen työkaverien joukossa oli eräs pojan nimeä muistuttava nimi jota ylistettiin useampaan kertaan. Kysyin, että onko hän uusi ihastukseksi. Vastaus oli, että on. Se oli sitten ihana koiran joka käyskelteli kaiken aikaa seurassani. Se siitä Papan utelusta.

Neiti 15 v innostui kyselemään papalta, että olenko koskaan tehnyt kunnan työtä Invalidiliitolle. Voin hänelle hyvällä omallatunnolla ilmoittaa, että olen toki. Oikein lapion kanssa. Olen nimittäin 20.8. osallistunut Järvenpään koulutuskeskuksessa ns. Kuntolan peruskiven muuraukseen. Ihan oikeasti lapiolla laastia latelin koloon. Höh, totesi neiti vain ja asia jäi siihen.

Toinenkin urotyö on tullut tehtyä syksyn aikana. Mammalle laitettiin oma sähköposti nuorison hallitsemalle tietokoneelle. Neiti 15 v taas kyselemään, että oliko se vaikeaa. Ilmoitin, ettei toki. Tosin tukiopetus jatkuu varmaan vielä seuraavat kymmenen vuotta. Täytyy myöntää, että kyllä neitien 13 ja 15 v opetus mammalle oli tehokampaa ja parempaa.

Vain noin kuukausi Joulun ja sitten kohta alkaakin kevät.

Oikein leppoisaa ja antoisaa vuoden vaihdetta ja uutta vuotta Teille kaikille läheiseen

Jussi

Savolaiset Kruunupuistossa voimia hakemassa

Veli-Matti Saukkonen eli Velma opettaa puhallustikan saloja. Mukavan pelin avulla opetellaan käyttämään keuhkoja paremmin hyödyksi.

Keskiviikkona 13. lokakuuta, aamulla ani varhain, nastarennat syyskesän asfaltilla rapisten, Arja- tädin kera matkasimme Kuopiosta mahtavia värejä loistavan maiseman halki kohti Varkautta. Sieltä mukaamme tulevan Rauni- tädin kanssa jatkoimme kohti Punkkaharjua ja Kruunupuisto nimistä kuntoutuskeskusta. Tarkoituksenamme oli kokea virikkeelliset ja päätähuijaavat seikkailut.

Mikä vai kuka Velma?

Naiset kehuivat kokoajan ja jatkuvasti jotain Velmaa. Minä hieman ihmettelin, että millainen nainen tämä Velma oikein on. Tuntui pystyvän vaikka mihin. Prinsessani ilmoittivat, että minäkin tulen varmasti erinomaisesti toimeen hänen kanssaan. Naisilla oli oikeastaan hirmuinen kiire Kruunupuistoon koko matkan ajan. Aina, kun suoran päässä näkyi samaan suuntaan menevä ajoneuvo, välittömästi alkoi kuulua kaksiaäninen huuto:

- Hanaa, anna mennä, ei siellä mutkan takana ole ketään vastaantulijoita.

Tie mutkitteli ja maisemat vaihtuivat mukavasti. Sitten yhtäkkiä: STOP SEIS. Tie loppui. Paikalla olevassa kyltissä oli teksti: STYKS VIRTA. Siellä

oli joku tolppa ja siinä nappula, jolla sai lautturin tulemaan. Hänen nimensä oli Kharon ja hän oli hyvin vanha mies. Hän komensi välittömästi suut auki. Siellä olisi kielen alla pitänyt olla Obolin-kolikko matkan korvaukseksi. Äkäisenä hän vei meidät ylemmälle laituripaikalle,

Allasjumppa soveltuu lähes kaikille polion sairastaneille.

alemmalle olisimme olleet oikeutettuja oboleilla maksettuna.

208 kilometrin ajon jälkeen ja Kruunupuistoon saapumisen ja sieltä loppuviikon kodin löytämisen jälkeen oli vuorossa aamupala ja infotilaisuus. Ja se Velma. Ei hän ollutkaan henkilö, hän oli mies. Moniosaaja, rakentaja, valokuvaaja, naisille ooh, ooh jne. Turhaan olin laittanut partavettä.

Kunnioitimme syntymäpäiväsankareitamme: Julialla oli eilen tullut tasakympejä täyteen ja Kaijalla pari päivää aikaisemmin. Kehuskelimme heitä. Ryypiskelimme kahvia.

Piti käydä tutustumassa höyrysaunaan ja vedessä juoksemiseen. Ja sitten lounaalle, ettei paino pääsisi laskemaan. Kuorolauluja hartaudella esim. Jos sais kerran reissullansa, Kuin silloin ennen ja niin edellensä. Ja sitten taas syömään.

Hyviä vinkkejä: toimii tai ei

Torstaina aamupalan jälkeen piti käydä Huilauksessa. Pohojalaanen kun huilaa, hän menee tosi lujaa. Savolainen vain veltoilee. VM veti rentoutuksen, osa henkilöistä kehräsi kissapetomaisesti välillä murhdellen. Me miehet

...kurssi uutisia...

melkein pelokkaina yritimme rentouttaa myös pakenemislihaksimme. Täältä oli lyhyt matka tutustumaan kokkien aikaansaannoksiin ja syömään. Koska talo oli iso ja itse perskohtaisesti ensikertalaisena en tiennyt näiden erinimisten allashuoneiden sijainteja, kysyin kainosti tältä VelMalta niiden osoitteita. Hän antoi seuraavanlaisen neuvon:

- Seuraa edellä menevän henkilön värähtelevällä nahalla peitettyjä kahta lihasryhmää, jotka muodostuvat isosta-keskisuuresta- ja pienestä pakaralihaksesta, niin pääset perille.

Näin tapahtui. Ja olimme koko jengi jossakin pulpettivaraston takaovella. Sekin oli vielä lukossa. Kauhistelun jälkeen täyskäännös ja miehet löysivät saunat. Lämminvesialtaassa suoritimme kaunoliikuntaa.

Iltaohjelmaan oli ruokailujen jälkeen merkitty ryhmätyö: Vastapuoleen vaikuttaminen. Siihen kuuluivat osiot: karaoke, arpajaiset, pyörähtely hyvän asian ympärillä, onnellisuus arpajaisvoitoista jne. Missähän minulla olisi parempi onni, koska arpajaisvoitot eivät ole tähän mennessä osuneet kohdalle.

Hiki pintaan!

Perjantaina aamupalan jälkeen alkoi todellinen kuntoliikunta. Heittelimme erittäin hitaasti lentäviä frisbee-kiekkoja. Porukka oli polvet ruvella ja muistelmilla, kun yritimme saada kiinni näitä paholaisen keksintöjä. Mutta sitten alkoi se. Kuulopuheiden mukaan tämä VM oli pennunpana opiskellut myös arkeologiaa. Kesätöissä ollessaan jossakin Egyptissä pyramiidin juurella hän oli nähnyt hiekkään viskattuna yhden puhallusputken. Niillä oli ammuttu myrkyynuoli sellaisien kavereiden takapuoliin, jotka olivat ajelleet putken omistajien mopoilla. No niin! Putki oli tuotu Punkkaharjun maisemiin ja niillä pääsimme ammuskelemaan myrkyttömiä nuoliasia. Me kuopiolaiset näytimme närhenmunat muille savolaisille. Arja-täti voitti useimmilla kympeillään, minä olin ronsilla. Ripa, joka asui kuopiolaisen kämppiksenä oli toka. Sellaisesta touhustahan tulee kamala nälkä. Kiihkeästi syömään, että jaksaisi syödä ihanaisten Arja-tädin ja Ritva- tädin paistamia vohveleita makean mansikkahillon ja kermavaah-

Savolaiset kokoontuivat pitämään huolta kunnostaan Kruunupuistoon jo toista kertaa. Hekukurssit jatkuvat myös ensi vuonna.

don kera. VelMa oli tehnyt taikinan. Itte söin kolme ja puoli yksikköä. Tädit saivat uhrautuvasta työstään vohveliautojen parissa palkkioksi Nokian kännykät. Ja sitten siirryttiinkin syömään iltapalaa.

Kun masut olivat taas täynnä, musukat alkoivat kertoilla aivan kamalan tuhmia juttuja. Oli puolituhmaa ja kokotuhmaa. Ei oikein uskaltanut paheksuaakaan, koska naisia oli neljä kertaa meitä enemmän. Meillä kolmella miehenpuolella, joilla kaikilla on kristillissiveellisisänmaallis-kepulainen kasvatus, pahaa teki. Pääsimme jotenkin livahtamaan sieltä pois, kuului huutoja, että TV: stäkin tulee joku Jatkoaikakin! Kämpässämme sytytimme pienen kynttilän ikkunalle, katselimme ikkunasta alkavan talven hiljaisesti alaslipuvia valkoisia lumihuitaleita. Pohdiskelimme Sarkian ja Hellaakosken runojen sanomaa. Puhuimme myös aikalaisemme viime vuosituhannelta Persialaisen oppineen Omar Khajamin tuotannosta. Olimme rubajasta yhtä mieltä: avioeron kolmin huudoin teen, pois järki, uskollisuus kahleineen ja sitten kruunaa onnenpäiväni uus vaimo; tytär viinirypäleen! Tämä se on miehen osa.

Mahtava reissu ja lisää tiedossa

Tulihan se lauantaikin. Puurolautasten, pekonin ja makkaroiden kimppuun, että jaksaisimme vielä käydä Huilauksessa kuntoilemassa. Totisen ryhmäkuvan jälkeen vielä kerran syömässä. Ulkona auton katolle oli ilmestynyt noin viittisen senttiä lunta. Siinä sitä sai ihmetellä miten niistä ennen vanhaan selvittiin. Yhtäkkiä tuli mieleen, että se kesäinen lattiaharjahan käy myös lumenkin poistoon. Ei niitä naiseakaan ole paikalla silloin, kun heitä tarvittaisiin. Itse jouduin ne lumet pudottelemaan. Paleli sormia ja varpaita.

Minulla oli aivan mahtava matka. Sain nauraa todella paljon, oli mukavia tosikoita koko remmi, syödä usein kolutuullista ruokaa (paino nousi vain 3876 grammaa!), virkistellä. Olitte ihaNAISIA. Kiitos.

PS: Valehtelijoiden killan pikkujoulun päätimme pitää Marokon Agadirissa hotelli Al Moggarissa. Yritetään rymytää 10 päivää.

Palellaan taas toivoo Oltermanni

Invalidiliiton toimitusjohtaja vaihtuu

VTM Marja Pihkala on valittu Invalidiliiton uudeksi toimitusjohtajaksi 1.3.2011 alkaen. Liiton nykyinen toimitusjohtaja Raimo Lindberg jää eläkkeelle helmikuun lopussa.

Marja Pihkala on vuodesta 1986 alkaen työskennellyt Invalidiliitossa eri tehtävissä, viimeiseksi liiton järjestöpäällikkönä. Hän on toiminut myös mm. Vammaisfoorumin sekä Valtakunnallisen vammaisneuvoston puheenjohtajana.

Invalidiliitto ry on fyysisesti vammaisten ihmisten vaikuttamis- ja palvelutoiminnan järjestö, jonka 160 jäsenyhdistyksessä on 33 000 henkilöjäsentä. Liitto työllistää 2000 työntekijää.

Ensimmäinen valtakunnallinen työehtosopimus normalisoi avustajien työn

Henkilökohtaisten Avustajien Työnantajien Liiton (Heta) ja Julkisten ja Hyvinvointialojen Liiton (JHL) solmima valtakunnallinen työehtosopimus normalisoi henkilökohtaisten avustajien työsuhteen etuja. Tähän saakka eri kunnat ovat korvanneet varsin sekalaisen käytännön mukaisesti esim. lomarahoja, ilt-, yö- ja lauantailisiä jne. Kuitenkin nämä ovat jo pitkään kuuluneet suomalaisen työelämään. Nyt uusi työehtosopimus tuo mm. nämä sekä ylityölisät ja kaikille niille avustajille, joiden työnantaja on Hetan jäsen. Avustajat saavat tästä lähtien myös työajan lyhennyksen tai vastaavan korvauksen arkipyhien ajalta.

Työnantajille sopimus mahdollistaa työaikalainsäädäntöä huomattavasti joustavampien työaikojen käytön. Sen lisäksi sopimus täsmentää muutoinkin henkilökohtaisten avustajien sekä hänen työnantajansa pelisääntöjä.

Ensivaiheissa ei palkankorotuksia

Sopimus ei ensivaiheessa korota palkkoja. Sopimuksen lähtökohtana on ollut maltillinen ja vastuullinen kehitystyö, jota ilman koko henkilökohtainen avustajajärjestelmä kriisiytyisi.

Palkantarkistuksista ja palkkasopimuksesta neuvotellaan ja sovitaan 28.2.2011 mennessä ja mahdolliset korotukset astuvat voimaan 1.5.2011 alkaen.

Kunnan on korvattava VPL 8d§ mukaisesti työehtosopimuksen mukaiset kustannukset. Vahvistettu työehtosopimus on siten maassamme työnantajalle lakisääteinen kustannus.

Työehtosopimusta noudatetaan niihin vammaispalvelulaissa tarkoitettuihin henkilökohtaisiin avustajiin joiden työnantajina toimii vammaisen itse tai hänen edustajansa.

Lisätietoja
www.heta-liitto.fi ja www.jhl.fi

Työehtosopimus on ns. normaalisitova joten sitä ovat velvolliset noudattamaan työnantajaliittoon (Heta) järjestäytyneet työnantajat.

Joka ei pidä ääntä itsestään, se helposti unohtuu

Polioinvalidit ry:n historiasta kertova kirja on valmistunut ja se julkaistaan 20.1.2011.

Polioinvalidit ry 1955-2010 – ”Joka ei pidä ääntä itsestään, se helposti unohtuu” kirjan on kirjoittanut tutkija Jukka Muiluvuori.

Kirja kertoo siitä, millaiseen yhteiskuntaan Polioinvalidit ry perustettiin ja etsii vastausta kysymykseen, miksi poliovamaiset henkilöt Suomessa kokivat, etteivät he saa ääntään kuuluviin riittävästi ilman omaa yhdistystä. Kirja kertoo tietysti myös yhdistyksen toiminnasta alati muuttuneessa toimintaympäristössä sekä ihmisistä yhdistyksen luottamustehtävissä ja jäsenistössä.

Kirjan voi tilata ennakkoon Kumpulantien toimistolta puh. 09-6860990. Kirja on kovakantinen ja 160 sivuinen. Kirjan hinta Polioinvalidit ry:n varsinaisille jäsenille on 15 € + postituskulut ja muille 45 € + postituskulut.

Vammaisfoorumi on tyytymätön kotikuntalain uudistukseen

Eduskunnassa parhaillaan käsitteilyssä olevan kotikuntalain uudistuksen tarkoituksena on muuttaa nykyistä lainsäädäntöä siten, että perustuslaissa säädetty yksilön oikeus vapaasti valita oma asuinpaikkansa toteutuisi nykyistä paremmin mm. vammaisten henkilöiden osalta. Kotikuntalakiin sekä sosiaalihuoltolakiin esitettävät muutokset ja lisäykset eivät Vammaisfoorumin mielestä vastaa sille asetettuja oikeudellisia vaatimuksia ja se esittääkin lakiuudistuksen palauttamista uudelleentaluun.

Käsittelyssä oleva hallituksen esitys on vastoin Suomenkin allekirjoittamaa

YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaa yleissopimusta ja esitys ei määrittele yksiselitteisesti ja tarkka-rajaisesti sitä ryhmää, jota perusoikeuden rajoitus koskee. Esitetyt sanamuodot saattavat jopa laajentaa ryhmää, joka nyt kuuluu muutto-oikeuden rajoituksen piiriin. Esitys ei näin ollen täytä perustuslain vaatimuksia.

Hallintovaliokunta on mietinnössään (27/2010 vp) todennut, että hallituksen tulee selvittää itsenäisesti asuvien ja avohuollon piirissä olevien henkilöiden kotikunnan määräytymiseen liittyvät eri kysymykset ja ryhtyvän tarvittaessa

valmistelemaan lainsäädännöllisiä muutoksia.

Vammaisfoorumi ihmettelee miksi nyt pitää säätää laki, josta jo säädettäessä tiedetään, että siitä seuraa ongelmia kansalaisten perusoikeuksiin liittyen. Miksi horjuvia käsitteitä ei korjata ja selvitetä asiaa jo etukäteen? Vammaisfoorumin mielestä puutteellista lainvalmistelua ei voida ohittaa vain valiokunnan seurantalausemalla.

Vammaisfoorumi ry on 28 vammaisjärjestön yhteistoimintaelin ja se edustaa 320 000 vammaista ja pitkäaikaissairasta ihmistä maassamme.

Auttaminen alkaa läheltä

Suomen Polioliitto ry on mukana Svaltakunnallisessa eduskuntavaalien aikana järjestettävässä keräyksessä huhtikuussa 2011. Keräyksen nimi on muuttunut. Aiemmin vaalikeräyksenä tunnettu lipaskeräys on nyt nimeltään Pieni ele.

Keräyksessä on mukana 18 kotimaista vammais- ja terveystyön järjestöä. Puolet Pieni ele-keräyksen tuotosta jää omaan kuntaan yhdistyksille ja puolet jaetaan 18 järjestön valtakunnalliseen työhön.

Keräys järjestetään valtakunnallisesti äänestyspaikoilla, vaalien yhteydessä. Keräyksen historia ulottuu aina vuoteen 1907, jolloin ensimmäisten eduskuntavaalien yhteydessä kerättiin varoja tuberkuloosin vastustamiseen. Siitä lähtien keräys on järjestetty aina valtakunnallisten vaalien yhteydessä.

Kerätyt lahjoitukset menevät kotimaisen vammais- ja terveystyön hyväksi. Suomen Polioliitto ry käyttää saamansa keräysvarat pääasiassa alueellisen ja valtakunnallisen neuvontapalvelutoiminnan ylläpitämiseen ja kehittämiseen. Lahjoitukset ovat erityisen tärkeitä pienille vammaisjärjestöille ja paikallisyhdistyksille, jotka voivat niiden avulla järjestää mm. vertaistukiryhmiä, tiedotusta ja virkistystoimintaa.

Edellisten eduskuntavaalien aikaan 2007 keräystuotto oli 1,45 miljoonaa euroa. Lahjoittajia ovat perinteisesti olleet yksittäiset kansalaiset. Keräyksen

kulut ovat olleet pienet, noin 10 prosenttia tuotosta.

Lipasvahteja tarvitaan paljon, sillä juuri vapaaehtoisten lipasvahtien avulla keräys käytännössä toteutetaan. Lipasvahdiksi voi ilmoittautua, vaikka ei olisikaan järjestön jäsen. Auttaminen alkaa läheltä.

Eduskuntavaalit järjestetään sunnuntaina 17. huhtikuuta 2011. Ennakköäänestys on kotimaassa 6.4.–12.4.2011.

Tule mukaan lipasvahdiksi

Suomen Polioliiton jäsenjärjestöt paikallisosastoineen ovat olleet aktiivisesti mukana vaalikeräyksissä. Keräyspaikoja on paljon, joten kaikkien apu on tarpeen.

Tule sinäkin mukaan. Tarvitaan vain ystävällinen asenne ja innostunut mieli. Ota rohkeasti yhteyttä omaan polio-

Lipasvahtina, lippaan äärellä voi istua haluamansa ajan. Jo muutaman tunnin työllä on suuri merkitys.

järjestösi, paikallisosastoosi tai Polioliittoon. Yhteystiedot löytyvät nettisivuiltamme www.polioliitto.com tai saat ne soittamalla puh. 09-6860990.

Kerääjät kertovat, että lipasvahtina oleminen tuntuu mukavalta tavalta auttaa tärkeäksi kokemaansa asiaa. Palkkioksi saa ainakin hyvän mielen. Lipasvahtina toimiminen on pieni ele, jolla käytännön elämässä voimme auttaa muita meitä lähellä olevia, jotka tarvitsevat apua.

Tule mukaan!

Oikeusasiamies vaatii täsmennyksiä maksullisiin terveyspalveluihin

Helsingiläiseltä reumaa sairastavalta eläkeläisrouvalta perittiin vuonna 2009 terveyskeskuksessa 31,50 euron suuruinen maksu B-lääkärintodistuksesta, jonka hän pyysi Kansaneläkelaitoksen kuntoutukseen hoitokoti Wilhelmiinaa varten. Potilas ilmoitti Helsingin terveyskeskukselle, sosiaali- ja terveysministeriölle ja eduskunnan oikeusasiamiehelle kantansa, jonka mukaan kansanterveyslaki määrittelee yksiselitteisesti, että hoitoon liittyvät lääkärintodistukset ovat maksuttomia perusterveydenhuollossa ja että kuntoutus on hoitoa. Potilaan kahdelta sosiaali- ja terveysministeriön virkamieheltä saamat vastaukset olivat ristiriitaisia, ja hän liitti ne eduskunnan oikeusasiamiehelle tekemäänsä kanteluun.

Eduskunnan oikeusasiamies Petri Jääskeläinen antoi elokuussa 2010 päätöksen kanteluun (Dnro 1739/4/09). Oikeusasiamiehen mukaan Helsinki menetteli asiakasmaksun periessään virheellisesti. Hänen mukaansa nykyinen lainsäädäntö voi kuitenkin olla epäselvä. Oikeusasiamies pitääkin välttämättömänä, että laissa määritellään tyhjentävästi ja täsmällisesti ne terveyspalvelut, joista voidaan periä maksu.

Oikeusasiamies on ilmoittanut sosiaali- ja terveysministeriölle lainsäädännön täsmentämistarpeen ja pyytänyt ministeriötä ilmoittamaan marraskuun loppuun mennessä toimenpiteistä, joihin se on ryhtynyt asiassa. Lisäksi hän pyytää Helsingin terveyskeskusta harkitsemaan, kuinka se voisi hyvittää virheellisen menettelyn potilaalle.

Satakunnan osaston 50 v juhlavuosi

Satakunnan osasto vietti tänä vuonna juhlavuotta. Osasto täytti 50 vuotta. Haluan kiittää Satakunnan osastolaisia menneestä vuodesta ja aktiivisesta toiminnasta. Muistelen vielä kerran vuoden muutamia vuoden 2010 tapahtumia ja kerron jonkin verran vuoden 2011 suunnitelmista.

Kuntoutustoiminta

Keväällä ja syksyllä kokoon-tui aktiivinen lämminvesivoimistelijaryhmä Länsi-Suomen Diakonialaitoksen Sotainvalidien Sairaskoti ja Kuntoutuskeskukseen viikoittain allasjumppaan. Allasvesivoimistelu jatkuu taas tiistaina 11.01.2011.

Vuodesta 2008 alkaen on järjestetty kaksi kertaa vuodessa kuntoutus – ja virkistyspäivät. Näin tapahtui myös tänäkin vuonna. Näiden päivien pitopaikaksi on tullut Kaanpään kuntoutuskeskus, joka on meille tuttu ja jossa meidät tunnetaan ja otetaan aina hyvin vastaan. Asian-tuntevan henkilökunnan huomassa päivät ovat kuluneet joutuisasti kuntoillen ja luentojen lomassa. Myös vuodelle 2011 on suunnitteilla kahdet virkistyspäivät.

Kerhotoiminta

Kevään aikana järjestettiin kerhotapahtumia Porin Seudun Invalidien toimistossa seurustelun, kahvittelemisen ja askartelun merkeissä.

Syksyn kerhotoiminta aloitettiin allekirjoittaneen kotona grilli – teemalla. Tosin minulla ei ollut omaa grilliä, mutta saatiinhan sellainen vanhempieni luota. Makkarat grillattiin ja maistuivat sitten salaatin ja patongin kera. Raija kyllä totesi, kun makkarat oli syöty, että olisi se sinappikin

Tauno Haapasalo ja Lasse Santala koristelevat pääsiäisoksia.

tässä hyvää ollut. No, jotain aina unohtuu... sellaista elämä on. Illan viilentyessä siirryttiin sisätiloihin kahvittelemaan.

Seuraava kerho oli Kantolassa. Eila oli keittänyt meille perinteistä satakuntalaista orhakryynivelliä ja tietysti pullakahvit. Ohjelmassa oli musiikkietelöitä, sitä en enää muista kuka kisan voitti, ilmeisesti olimme kaikki voittajia.

Rauno Niemisellä on tiukka paikka ketjunheitto-pelin johtoaseman puolustuksessa. Tilannetta seuraamassa ovat vasemmalla Raija ja Rauni Kiviniitty tyttärenpoika Osakari seuranaan, Hemmo Haanpää, Kerttu Nieminen ja oikealla Tauno Haapasalo.

atteriin. Näytelmäkappale oli ”Akkapakka”. Näytelmässä naiset kertoivat pilke silmäkulmassa tuntemuksistaan unohtamatta miehiä ja kuumia aaltoja. Ryhmämme miehet totesivat, että tuttuja juttuja, kuulee lähes päivittäin kotonakin. Päivä oli helteinen, mutta onneksi katsomo oli onneksi katettu, joten ihan suorassa auringonpaisteesta ei sentään tarvinnut olla. Ja lämmintä tai ei, niin teatterin jälkeen maistui hyvä ruoka.

Syyskauden avajaiset olivat Reposaaressa Junnilla. Mait-tavan lounaan jälkeen vietettiin aikaa seurustellen ja pelaillen, arpajaisiakaan ei unohdettu.

Seuraava johtokunnan kokous on tammikuussa 2011. Tässä kokouksessa todetaan miten vuosi 2010 on mennyt sekä taloudellisesti, että toiminnallisesti. Kokouksessa käsitellään myös vuoden 2011 toimintasuunnitelma ja miten se rahoitetaan, eli päätetään talousarvio. Satakunnan osaston vuosikokous on tiistaina 1.3.2010 klo 16.00 alkaen tutussa paikassa Länsi-Suomen Diakonialaitoksen Pihlajajalassa, iso neuvotteluhuone.

Tänä vuonna oli joulujuhlien pitopaikka Pori. Iloinen puheensorina täytti ravintolasalin kun jälleen kerran kokoonnuimme saman katon alle. Illan soitannasta huolehti Minna Sulonen haitarillaan. Toinen illan esiintyjä oli Elina Wallin. Hän pakinoi porin murteella, huomioimatta raumalaisiakaan. Ensi vuonna sitten ovat joulujuhlat taas Raumalla.

Hyvää tulevaa vuotta toivottaen

Sirpa

Kiitos kaikille Poliohuolto ry:n matkalaisille

Tiistaina 23.11.klo 4.30 heräsin ja oli matka Pärnuun alkamassa. Matka piti kestää 23-27.11.2010.

Vaihtoehtoja oli :Naapurin häät, Pojan firman pikkujoulut, Yrittäjien pikkujoulut ja Poliohuollon Pärnun hoitomatka. Noin kolmen minuutin miettimisen jälkeen sovimme vaimoni kanssa mihin mennään. Onneksi saimme paikan.

Meiltä Myrskylästä on varattava aikaa Länsisatamaan yli tunti. Matkanjärjestäjä oli hoitanut asiat niin hienosti, että bussi odotti satamassa, ettei tarvinnut laukkuja raahata pitkin käytäviä, vaan ne sai laittaa autoon jo lähtiessä.

Terminaalissa oli jo muutama tuttu ja joku (ennen) vieras odottamassa, joten tiesimme tullemme oikeaan osoitteeseen. Laivamatka meni niin kuin se voi mennä, vähän keinutti.

Tallinnasta lähdimme kohti Pärnuä, meillä oli niin hyvä kuljettaja Kaarimatkat Oy:stä Simo nimeltään, että matkalla en nukahtanut: piti jarruttaa monesti. Matkanjärjestäjä jakoi matkalla tietokilpailupalkinnot jo ennen kilpailua ja hänen etunimensä oli reissun komein, Keijo. Ohjelmassa oli monta hyvää hoitoa ja kaupunkireissu, missä oli mukana huumorintajuinen tulkki, kertoi vitsejä ym.ym.

Yhtenä iltana meillä oli ruokailu villisikaravintolassa, jossa oli tosi hyvä ruoka ja tosi hyvä taustamusiikin soitto-ryhmä, etenkin minua viihdytti rumpali. Hänet valittiin yleisöstä.

Minä voitin jostain kilpailusta rommipullon, mutta siinä ei ollut avausohjetta, joten se jäi matkatavaroihin. Matkalla minua huolestutti se, että meneekö sinne auton ruumaan pakkanen, kun Virossakin oli talvi, mutta onneksi Simo sanoi, ettei mene paljon pakkasen puolelle.

Osa porukasta kävi kuuntelemassa Havukkaa läheisessä ravintelissa, Pärnu on suomalaisen elossapitävä paikka talvella. Perjantai-iltana kokoonnuimme ravintolaan, jossa kaikki saivat sanoa mielipiteensä reissusta. Minun mielestäni kaikki olivat tyytyväisiä. Meillä on kaikilla omat vikamme, mutta minusta me polioinvalidit olemme iloisimpia ihmisiä maailmassa.

Kerrottavaa olisi reissusta vaikka kuinka paljon, mutta rajansa kaikella. Seuraavalle matkalle mukaan kaikki, jotka voivat. Ei ole hausempia matkoja!

Tämän jutun kertoi Keijo Keisala

Fysikaalinen hoitolaitos Valpio & Paasiaho

www.valpiopaasiaho.fi
Harry Gullichsenint. 14, p.02-6482400
Juhana Herttuank. 17, Pori, 02-6403550

Petosen Apteekki

Jalkasenkatu 7
Kuopio p.017-2871800
www.petosenaapteekki.fi

Ruotsalaista polioepidemiahistoriaa

Väärinkäsitykset ja tietämättömyys leimasivat pitkään poliota. Monet niistä täysin ymmärrettäviä aikanaan, mutta käsittämättömiä nykytiedon valossa.

Polio oli aikanaan erityisesti teollistuneiden länsimaiden vitsaus. Ruotsissa viimeisin laaja epidemia koettiin 1953, jolloin sairaus koetteli koko Ruotsia rajusti. Kesti kauan ennekuin lääkärit ymmärsivät kuinka polio tarttuu ja kuinka tautia ja tautiin sairastuneita voidaan hoitaa. Ihmiset pelkäsivät polion aiheuttamia vammoja. Kuolleisuushan ei poliiossa ole kovin suuri, mutta polioviruksen aiheuttamat tuhot selkäytimessä ja niiden aiheuttamat halvausoireet kammostuttivat kansalaisia.

- Jokaista halvausoireisiin sairastunutta kohden lasketaan olleen 200, jotka kyllä saivat poliortartunnan, mutta eivät sairastuneet. Hekin sen sijaan kyllä tartuttivat ja levittivät virusta edelleen, kertoo historioitsija Per Axelsson.

Polio levisi tehokkaasti sekä järviin ja jokiin valuneiden jätevesien kautta että ihmisten välisissä kontakteissa. Vuosien 1945-1955 polioepidemiaissa sairastui noin 20 000 ruotsalaista. Vuosina 1905 ja 1962 välisenä aikana Ruotsissa sairastui noin 51 000 ihmistä polioon, heistä 6 000 menehtyi. Rokote saatiin Ruotsissa käyttöön keuhkalla 1955.

Polio tai lapsihalvaus, kuten silloin tautia nimitettiin synnytti monia enemmän tai vähemmän kummallisia

myyttejä. Tietämättömyydestä aiheutuneet luulot olivat yhtä yleisiä niin asiantuntijoiden kuin tavallisen kansankin keskuudessa.

Jo 1900-luvun alussa poliota pidettiin seurauksena modernin yhteiskunnan rappiosta: suurkaupunkien lisääntyneestä alkoholismista ja moraalittomuudesta – polio nähtiin synnin palkkana. Nämä käsitykset antoivat viranomaisille ja lääkäreille pitkälle meneviä oikeuksia tunkeutua ihmisten yksityiselämään. Ja vaikka pian tiedettiin, että polio oli yhtä yleistä kaikissa sosiaaliryhmissä, liitettiin polioon yhä jatkossakin sosiaaliset olot.

Koska syystä tai toisesta useimmat poliortapaukset tuntuivat ajoittuvan syksyyn, liitettiin myös vuodenaika osaksi eri tartuntateorioita. 1940- ja 1950-luvuilla epäiltiin, että puista maahan pudonneet lehdet ja hedelmät olisivat yksi poliortartunnan lähde. Maahan pudonneita hedelmiä pidettiin muutoinkin vaarallisia, jotka levittivät myös

Vallalle levisikin hysteria, jonka tuloksena lapset eivät saaneet välttääkseen poliortartunnan, syödä mitään hedelmiä.

- Käsitys, että polio leviää maahan pudonneista hedelmistä ja puunlehdistä elää yhä vanhemman väestön keskuudessa, kertoo historioitsija Per Axelsson, joka on väitellyt polioepidemioiden historiasta.

Teksti: BO

Lähde: Tidskriften Smittskydd 2010

...uutisia...

RAY jatkaa rahoituksensa tarkastelua Sopeutumisvalmennustoiminnassa rahat oikeisiin kohteisiin

Raha-automaattiyhdistys on jatkanut avustusten myöntämiskriteeristönsä tarkastelua. Tänä vuonna RAY on työstänyt kohdennettujen toiminta-avustusten myöntämisen kriteerejä. Selvitys sopeutumisvalmennuskursseista on jo valmistunut.

Raha-automaattiyhdistys läpikäy parhaillaan kohdennettujen toiminta-avustusten (Ak)myöntämisen periaatteita. Ak-avustuksia myönnetään esimerkiksi sopeutumisvalmennukseen, erilaisten tapaamis- ja kohtaamispaikkojen ylläpitämiseen sekä monenlaiseen vapaaehtois- ja vertaistoimintaan.

Kohdennetut toiminta-avustukset muodostavat 43% kaikista myönnettyistä avustuksista ja ovat näin RAY:n suurin avustuslaji.

Suomen Polioliitto ry sai vuonna 2010 kohdennettua toiminta-avustusta kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoimintaansa 93 000 euroa. Tällä summalla Polioliitto järjesti kolme kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssia. Kurssilla oli yhteensä 71 osallistujaa ja kurssivuorokausia kertyi yhteensä 954.

Avustukset oikeisiin kohteisiin

Sopeutumisvalmennuksen kohdalla on täsmennetty, millaiseen toimintaan avustusta myöntää RAY ja mikä taas on kuntoutusta, joka katsotaan Kelan tai julkisen terveydenhuollon vastuulle, kertoo RAY:n kehittämispäällikkö Elina Varjonen viimeisimmässä Tukipotti-lehdessä.

- RAY:n kurssisisällöissä näkyy myös ennaltaehkäisyn ja aktivoimisen näkökulma ja kuntoutuksellinen ote, Varjonen toteaa samassa haastattelussa.

Kela toteuttaa lain nojalla sopeutumisvalmennusta ja harkinnanvaraista kuntoutusta vaikeavammaisille. RAY:n tukemien kurssien osallistujien ei tarvitse täyttää Kelan vaikeavammaisuuden kriteerejä ja kurssit on Kelasta poiketen kohdennettu myös työelämän ulkopuolella oleville ja heidän omaisilleen.

RAY:n tekemän selvityksen perusteella sopeutumisvalmennuskurssitoiminnan avustukset kohdistuvat pääsääntöisesti oikein. Raha-automaattiyhdistyksen rahoittamilla korostuvat myös järjestötyön elementit kuten neuvonta, ohjaus ja vertaistuki, juuri niin kuin pitääkin.

Ray toivoo, että jatkossa sopeutumisvalmennuskurssija järjestettäisiin myös muuten kuin perinteisiä laitospaikkaita toteutustapoja noudattamalla.

Kurssitoimintaa voidaan uudistaa

Uusia toteuttamistapoja on toki monen järjestön piirissä mietittykin, mutta soveltuvien tilojen löytäminen on ollut toistaiseksi monen suunnitelman toteutumisen esteenä. Myös Suomen Polioliitto ry miettii sopeutumisvalmennustoimintansa kehittämistä siten, että osassa toiminnasta pystyttäisiin järjestämään muutoin kuin perinteisesti laitoskuntoutusjaksona.

- Polioinvalidit ry:n alueelliset henkilökohtaisen jaksamisen kuntoutusjaksot (heku-kurssit) voisivat toimia eräänlaisena suunnan näyttäjänä, jonka pohjalta voitaisiin Polioliiton kurssitoimintaa kehittää uusille poluille ja askelta edemmäs, toteaa toiminnanjohtaja Birgitta Oksa.

Hän on tyytyväinen siihen, että Polioliiton osalta kohdennettujen toiminta-avustusten käyttöön ja kriteereihin ei RAY:llä ole ollut huomauttamista.

- Tämä ei kuitenkaan tarkoita sitä, että voisimme vain tyytyä olemassa olevaan. Meidän on pystyttävä entistä tomerammin kehittämään sopeutumisvalmennuspalvelujemme sisältöä ja toteuttamistapoja. Meidän olisi pystyttävä entistäkin paremmin tavoittamaan ne polion sairastaneet henkilöt, jotka tähän asti ovat jääneet kurssitoiminnan ulkopuolelle.

- Tieto polion myöhäisoireista, liiallisen rasituksen välttämistä ja oikeiden apuvälineiden riittävän varhaisesta käyttöön ostosta on saatava poliovammaisten käyttöön riittävän ajoissa. Vain näin voimme ennaltaehkäistä ja vähentää toimintakyvyn jyrkkää alenemista, korostaa Polioliiton puheenjohtaja Juhani Kivipelto.

- Tämän tavoitteen saavuttamisessa myös sopeutumisvalmennuskurssitoimintamme voisi olla entistä tehokkaammin mukana.

RAY:n kehittämisjohtaja Elina Varjonen puolestaan korostaa Tukipotti-lehdessä sitä, että kurssivalinnoissa tulee painottaa ensikertalaisuutta.

- Sopeutumisurssi ei missään tilanteessa saa muuttua jäseneduksi.

Teksti: PO

Kelan ja RAY:n sopeutumisvalmennuskurssien eroja	
Kela	RAY
Diagnoosiperusteinen.	Ei välttämättä tarvita todettua diagnoosia.
Terveydenhuollon lähete.	Kurssille voi hakeutua ilman lähetettä.
Kelan standardin mukaisia kurssieja.	Järjestöt määrittelevät sisällöt RAY:n avustusstrategian raameissa, avustuskohteen käyttötarkoituksen mukaisesti.
Laitos- tai avomallisia.	Laitos- tai avomallisia, myös ei-perinteisiä järjestämistapoja
Osallistuminen pääsääntöisesti kerran Tarveharkinta	Osallistuminen tarpeen mukaan, pääsääntöisesti kuitenkin kerran. elämässä, mutta elämäntilanteen muuttuessa myös useamman kerran.
Lääkinnällinen ja sosiaalinen kuntoutus.	Sosiaalinen kuntoutus, järjestölähtöisen auttamistyön keinot.

Ikääntyminen on haaste

Kaksipäiväiset Tampereella syys-lokakuun vaihteessa pidetyt Hyvä Ikä 2010 -messut todistivat jälleen kerran, että ikääntyminen tarjoaa monta hyvää mahdollisuutta. Messuilla vieraili kaikkiaan yli 7 000 kävijää, uutuuksiaan ja palveluitaan esitteli parisen sataa näytteilleasettajaa.

Tapahtuman avajaisissa Invalidiliiton toimitusjohtaja Raimo Lindberg nosti esille kilpailutuksen vaikutuksen palvelujen laatuun:

- Invalidiliitossa ollaan erittäin huolestuneita julkisten palvelujen kilpailuttamisen aiheuttamista vaikutuksista vaikeavammaisten ja vanhusten palveluasumiseen. Näemme, että kilpailuttaminen murentaa tähän saakka kaikkien tunnustamaa ja tavoiteltavaa itsenäistä asumista. Se vyöryttää kunnalle kuuluvia kustannuksia asukkaan itsensä maksettavaksi.

Lindberg pelkää, että kilpailutukset joutavat pahimmillaan pitkäaikaisten palvelukokonaisuuksien päättymiseen.

- Jokainen meistä on nyt avainasemassa. Voimme sekä palvelujen käyttäjät, vammaiset ja vanhukset että heidän omaisensa, tuttavansa ja läheisensä tehdä viranomaisille ja päätöksentekijöille tietäväksi, ette emme hyväksy menettelyä, jolla ihmiset, jotka eivät pysty itse toimimaan, pannaan olosuhteisiin, jotka eivät ole ihmisarvoisia, hän sanoi.

Monta tarinaa

Vanhustyön keskusliiton toiminnanjohtaja Pirkko Karjalainen totesi, että ikääntyvässä Suomessa on monenlaisia elämäntarinoita.

- Meitä on moneksi, näin on myös osittain tämän syksyn vanhustenviikko. Pidempää ikää on toivottu kautta historian. Lähivuosisikymmeninä se toteutuu yhä useamman suomalaisen elämässä. Onko edessä hyviä vai vaikeita aikoja – se mietityttää.

Hyvään ikääntymiseen kannattaa Karjalaisen mielestä niin yhteiskunnan kuin yksilöidenkin panostaa.

- Mahdollisuuksia on. Suunnitellaan elinympäristö esteettömäksi, tarjotaan

Hyvän ruuanlaiton opastusta oli niin ikään messuilla tarjolla.

kulttuuri- ja liikuntaharrastuksia, yhdessä tekemisen ja olemisen paikkoja, pidetään kiinni palveluiden ja hoidon hyvästä laadusta. Tässä keskeisimmät. On monta mahdollisuutta – ne on osattava ja uskallettava käyttää, kannusti Karjalainen.

Teksti ja kuvat: Hannu Salonpää

Hyvä Ikä-messut tarjosivat myös omaehtoisia kunnan hoitamisen välineitä.

Tietoisuutta vielä lisättävä

Henkilökohtaisen avun päivien osanottajien joukosta tapaamani espoolainen Raimo Aromaa kertoo osallistuneensa edellisiin päiviin 2-3 kertaa. Lisäksi hän on osallistunut lukuisiin alueellisiin ja ainakin kahteen kansainväliseen seminaariin, joissa aihe on ollut vahvana osana mukana.

- Valtakunnalliset henkilökohtaisen avun päivät, joihin osallistuu sekä kuntien toimihenkilöitä että vammaisneuvostojen ja vammaisjärjestöjen edustajia, ovat mielestäni erittäin hyödyllisiä ja tärkeitä. Osapuolet pääsevät suoraan kuulemaan ja näkemään toistensa pulmia, vaikeuksia ja saavutuksia, sekä saavat asiantuntijoilta tuoreita tietoja ja tulkintoja uusista määräyksistä ja suunnitelmista.

Aromaan mielestä tapahtuman tärkeimmät annit olivat vammaisten ihmisten yksilöllisyyden ja itsemääräämisoikeuksien vahva esiintuonti sekä siihenkin liittyen palvelusuunnitelmien laadinta siten, että vammaisen itsensä arvio hänen tarvitsemiensa palveluiden ja apuvälineiden määrästä ja laadusta tulee määrääväksi.

- Lisäksi henkilökohtaisen avun rahoittaminen vammaiselle myönnettävällä henkilökohtaisella budjetilla olisi erittäin tervetullut uudistus sellaisten vaikeavammaisten henkilöiden kohdalla, jotka pystyvät itse hoitamaan ja arvioimaan rahankäyttönsä ja rahan tarpeensa, Aromaa toteaa.

Palvelusetelissä haasteita

Aromaa näkee varsinaisina pullonkauloina ja "vaaranakin" palvelusetelin tai kunnan järjestämän henkilökohtaisen avun kohdalla niiden riittävän arvon käyttäjälleen, kilpailutuksen vaikutuksen palvelun laatuun sekä avustajan ja työn-

Raimo Aromaa koki Henkilökohtaisen avun päivät antoisiksi.

tekijän oppimisen suhtautumaan siihen, että asiakas/vammainen on työnjohtaja, kun palkanmaksaja on kunta tai yksityinen yrittäjä tai järjestö.

- Henkilökohtaisesta avusta on lain voimaantulon jälkeen tiedotettu runsaasti, mutta epäilen etteivät apua tarvitsevat ole saaneet vielä riittävän selkeää tietoa eri vaihtoehtoista ja oikein laaditun palvelusuunnitelman tärkeydestä. Palvelusetelijärjestelmä saattaa onnistua, ja olla varsin hyvä varsinkin lyhytaikaista ja pikaista henkilökohtaista apua tarvitseville, edellyttäen että kunnissa saadaan yhtenäiset ohjeet ja käytännöt niiden käytöstä ja palvelusetelille määrätään riittävät arvot, Aromaa puntaroi.

Vammaispalveluja koskevat uudet lait ja määräykset saavat Aromaalta kiitosta. Hänen mielestään ne ovat omiaan parantamaan vammaisten elämää siihen suuntaan, että heillä on mahdollisuus elää, asua, liikkua ja toimia kuten muillakin ihmisillä. Lakien käytännön toteuttaminen on vain saatava toteutettua toimintojen suunnittelu- ja toteuttamisportaassa.

Teksti ja kuva Hannu Salonpää

Henkilökohtaista apua osataan hakea

Kuudetta kertaa syyskuussa Helsingissä järjestetty henkilökohtaisen avun päivät jätti päällimmäiseksi tunteen, että vuoden verran voimassa ollut vammaispalvelulain uudistus oli enemmän kuin paikallaan. Eri tavoin vammaiset ihmiset ovat tietoisia lain voimaantulosta ja osaavat hakea palveluita. Moni tilaisuuteen osallistunut odotti varmasti matemaattisia lukuja ja tilastoja, miten uudistus on toteutunut. Sellaisia koosteita ei ainakaan vielä ole tehty, mutta monista puheenvuoroista voisi päätellä, että laki on parantanut tuntuvasti vammaisten asemaa.

Kahden päivän anti oli palasteltu sopivasti eri teemoihin. Ajankohtaiset asiat-osiossa punnittiin palvelusetelin käyttöä henkilökohtaisessa avussa. Muissa osioissa oli esillä voimavarakysymykset ja tietysti vammaispolitiikka.

- Palvelusetelilaki astui voimaan 1.8.2009. Palvelusetelillä tarkoitetaan tietty määrä tiettyä palvelua, josta kunta maksaa etukäteen määritellyn osuuden. Kysymyksessä ei ole uusi palvelu, vaan tapa järjestää kunnan järjestämisvastuulla olevia palveluja, totesi Johanna Mätäsaho, joka toimii vammaispalvelujen palveluseteliprojektin johtajana Espoossa.

Mätäsahon mukaan palvelusetelien tavoitteena on parantaa palvelujen saatavuutta ja lisätä asiakkaan valinnan mahdollisuuksia sekä auttaa palvelujen järjestäjiä vastaamaan kasvaviin palvelutarpeisiin.

- Henkilökohtaisen avun ideologia täytyy säilyttää myös palvelusetelijärjestelmässä. Palveluseteli soveltuu hyvin työnantajamallia täydentäväksi sekä säännöllisiin pieniin tuntimääriin. Palvelusuunnitelmavaiheessa on tärkeää tunnistaa asiakkaan tarpeista ne, joihin palveluseteli sopii sekä asiakkaan kyky ja halu käyttää palveluseteliä."

Kolme järjestämistapaa

- Vammaispalvelulain mukaisella henkilökohtaisella avulla on kolme järjestämistapaa. Työnantaja- malli, jossa vammaisen ihminen itse toimii henkilö-

Pohjoisen poliolaisten jouluriennot Rokualla

Henkilökohtaisen jaksamisen kuntoilun kuudes jakso

Seppo Lappalainen ja Markku Hannukainen mittaamassa keuhkojen tilavuutta.

Kesällä 2007 Tuula Pukkila puhui ja puntaroi uudeltaisesta kuntoluodosta Olavi Markukselle ja minulle, ja rohkeana naisena pyytää räpäytti Rokuan Kuntokeskukselta tarjouksen 3-vuotisesta kuntoutumis/kunnonseuranta ohjelmasta. Ohjelmaan suunniteltiin kaksi 3-päivän kuntojaksoa vuosittain Rokualla ja kirjeksely vetäjä-fysioterapeuteilta väliaikoina. Yhdistyksemme myönsi kokeilulle ensimmäisenä vuotena määrärahaa puolet kustannuksista. Osallistujat maksaisivat itse toisen puolet. Ensimmäinen 3-päivän jakso toteutettiin 30.1.-1.2.2008. Mukaan lähti silloin 18 jäsentä. Nyt tuo kolme vuotta on kulunut ja samanlaisia kuntoluokkoja on toteutettu kaikilla muillakin alaosastoilla.

Ensimmäisellä jaksolla tehtiin jokaiselle kuntokartoitus ja muutama väljaksoillakin ja nyt samat testit jälleen. Näin jokainen saattoi vertailla omia tuloksiaan ja miettiä mistä muutokset johtuvat.

Eri jaksoiden ohjelmien perustana on ollut päivittäinen allasjumppa lämpimässä vedessä, yhteinen ulkoilutapahtuma nokipannukahveineen, rentoutumisharjoitukset, luento/keskustelu eri teemoin, jumppaharjoitteet ja tietysti erilaiset pelit, kuten boccia, curlinki,

Aune Ruohomäki, fysioterapeutti Arto Tuomaala, Kyösti Kyöstiä ja Hillevi Valkonen aloittelemassa jumppaa.

istumalentopallo, sulkapallo, ilmapallo sulkapallomailoilla jne. Curlingissa porukassamme on jo sellaisia mestareita, että voisimme haastaa toisten alueiden jäsenet kilpaan. Miten olisi kesäkuussa Peurungassa?

Ensimmäisellä jaksolla 2008 jokainen kirjoitti loppukeskustelun yhteydessä puhtaalle paperille mitä nyt tekee kuntonsa eteen säännöllisesti ja toiselle puolelle mikä on syy, ettei tee enempää ja mistä unelmoi. Nyt kolmen vuoden projektin viimeisellä jaksolla nuo paperit palautettiin. Meitä oli mukana tällä jaksolla noista 18:sta 8. En edes muistanut mitä olin silloin kirjoittanut, joten uteliaana luinkin omaa tekstiäni. Unelmataivoitteita olin kirjannut kaksi: pyörätuolitanssiryhmän löytäminen Oulusta ja toive säilyttää sen hetkinen kunto ja osallistumismahdollisuus yhteisiin tempauksiin. Pyörätuolitanssiryhmää en sellaisenaan ole vielä löytänyt, mutta tanssimista yksin ja satunnaisesti toisten pyörätuolilaisten kanssa olen harrastanut ja nauttinut tanssista. Vuosi sitten löysin esteettömän tanssin ja sen pyörteissä aivan uusia elämyksiä ja hyvää mieltä. Kuntoni on säilynyt mittaustenkin mukaan hyvänä ja osallistumisia yhteisiin tempauksiin kanssanne on piisannut. En olisi itsekään uskonut unelmia kirjoittaessani niiden toteutuvan näin täydellisesti. Esteettömään tanssiin teillä on mahdollisuus tutustua pienenä välähdyksenä TV2:n Akuutti-ohjelmassa ensivuoden alussa. Mahdollinen esitysaika on tiistaina 18.1.2011.

Pikkujoulukuntoilu

Onnistuneen kuntojakson päälle hypäsimme suoraan pikkujoulutunnelmaan. Joukkoon tuli lisää väkeä ja perjantaina klo 18.00 istuimme kauniisti katettuun joulupöytään ja nautimme kiirehtimättä maittäviä jouluherkkuja. Kylläisinä sitten osallistuimme monien muiden pikkujoulujuhlijoiden kanssa Rokuan kuuluisiin Tähtitansseihin, tanssittajana Marko Lämsä & Pallosalama. Iloa ja liikettä riitti pikkutunneille asti.

Lauantain kirpakka pakkanen ei estänyt suunniteltua kotatapahtumaa; nokipannukahvit keitettiin ja makkarat käristettiin. Pistimme kylläkin pari miestä edelle tulentekoon ja piipahdimme sitten valmiilla tarjoiluilla. Sisäpeliksi valittiin curlinki ja vaikka pelaajia vaihdeltiin, niin siniset näyttivät aina vain voittavan. Rokuan uudistetut saunat ja altaat olivat jo pääosin käytössämme. Tilat ovat hyvät ja toimivatkin, kunhan kartoittamamme tilojen vielä vaatimat kaiteet, korokkeet ja muutamat muut pienet korjaukset on tehty. Arvonnan ja jutustelun päälle jaksomme vielä vähän tanssia Crystal-ryhmän säestyksellä. Sunnuntaille pakkanen hellitti 10 asteeseen, niinpä autommekin suostuivat käynnistymään ja kuljettamaan kunkin koteihinsa yhdessäolosta virkistyneinä ja lupauksilla tulla taas mukaan uusiin tempauksiin.

teksti Ulla Kurvinen
kuvat Tuula Pukkila

...jatkoa sivulta 17

kohtaisen avustajansa työnantajana. Tällöin hänellä on itsemääräämisoikeus omaan elämäänsä, valta jakaa työtehtäviä, mutta hänellä on samalla kaikki työnantajavastuut, sanoi kehittämisspäällikkö Raija Mansikkamäki, joka toimii koordinaattorina assistentti-infossa.

Toinen tapa on palvelusetelimalli, jossa henkilökohtaisen avun käyttäjä on kuluttaja-asiakkaan roolissa ja kolmannessa avustajapalvelumallissa hän on puolestaan palveluja saava asiakas.

- Henkilökohtaisen avun ideologian toteutumisen kannalta on tärkeää, että myös näissä kahdessa jälkimmäisessä mallissa palvelutoimija varmistaa asiakkaan oikeuden itsenäiseen elämään ja vastuuseen omasta elämästään samalla, kun palvelutoimija ottaa avustamisen organisoivasta ja toimintatapaansa kuuluvaa vastuuta asiakkaan hyvinvoinnista, totesi Mansikkamäki.

Päätösvalta kuuluu itselle

Itsemääräämisoikeudesta puhunut Jan-Mikael Fredriksson valtakunnallisesta vammaisneuvostosta muistutti, että mahdollisuus päättää itseä koskevista asioista on aivan keskeinen osa hyvää, ihmisarvoista ja kunniallista elämää.

- Tiettyjen ryhmien kohdalla, kuten autisteilla ja kehitysvammaisilla, tätä oikeutta rajoitetaan yhä varsin usein ja voimakkaasti. Itsemääräämisoikeuden rajoituksia perustellaan usein sillä, että ihminen ei ole kykenevä muodostamaan johdonmukaisia käsityksiä itsestään ja ympäristöstään ja perustamaan toimintaansa itsenäiseen harkintaan. Itsemääräämisen keskeisiin periaatteisiin kuuluu kuitenkin oikeus saada sellaista tukea, joka edistää parhaalla mahdollisella tavalla kykyä omaehtoiseen päätöksentekoon, itsenäisyyteen ja riippumattomuuteen, sanoi Fredriksson.

Hänen mielestään perimmäisenä tavoitteena tulee olla tasa-arvon ja täysivaltaisen osallisuuden toteutuminen kaikilla elämän alueilla.

Teksti: Hannu Salonpää

KUIVA SUKUNIMI (VEITELYS, HOLKAT) | **FILMI-PALKINTO** (AIHE) | **POLII-TIKKO SAARA-MARIA** (SIIS-PÄ) | **GLENN TAI HENRY** (AUTA-!)

KUIVAA SEUTUA (TOSI FIKSU TILISTÄ SAA TAVAA) | **TOIJA KIRSI** | **MAKKA KUORRUTE** | **LOVE SORRY** | **NOUSI-AINEN** (JAN-KUTUS)

EIPÄS VIKU-ROIDA! | **LÖYTYKÖS KÄVEREILTÄ PÄPEREITÄ?**

VEILI | **NAHDA NALKKAA** | **LUOSTAREISSA** | **OLETUS** | **PULTTI** | **VÄSYTTÄÄ TV-PERHETÄ** | **ILMAN JÄÄMISTÄ** | **SULOJA** | **JUMALATAR**

KESKIAIKAI-NEN LAULAJA (KEHONRAIKENTAJA) | **LINNAN-HEIMO** | **IVAL-LISTA** (100m) | **LAI-NOJA** (MONI INTI-ASSA) | **PÄÄ-HINE-KIN** | **RYYP-PY** | **SELVITTELLÄ KURKUA** | **KOVA-RANNI-NEN** | **LADA-SUJA**

HITAAS-TI (APINA) | **VESI-JOKI** | **VAI-ZE** | **GON-ZALES** | **US-KONTO** | **MA-NEETRI** | **TAA-JETA**

IHMISEN SI-SÄL-LÄ (KYLÄ-KIN) | **KITIN AVUL-LA** (TSAA-RI) | **ELIN** (KIEKKOIL-LUTVELLU) | **HAALIA HAL-TUUNSA** (IS-KUT)

PEIKON KOTI-DA | **TOTT** | **WINE-HOUSE GRANT** | **VEIKKA-PAL-LENEN** | **GYNT** | **PUM-PULIA SEL-KAAN** | **PÄÄ-MINIK-TERI LUKI-TAIN** | **IS-KUT**

VEDEN-OT-TOON KEHOA | **HILJAA PET-RA** | **HUCKLE-BERRY RUNNE** | **PAIN-SEINIA M** | **POLII-TIKKO MIK-KO** | **SA-MINIK-TERI LUKI-TAIN** | **IS-KUT**

HERK-KYYS KOTO-NAYLLA | **AI-TEJA SIEL-LÄ ALOS AM-BERLA** | **TRII** | **KAH-VIINI-KIN** | **ED-VÄR-DIT USEIN**

HEI-KI LUND | **KATA-RINAN-NIMI-SIA** | **SAHAUKSISTA OLLA SELVILLÄ** | **JU-MALA** | **KARI** | **PUT-KILO** | **JUT-TUA**

RANNI-KOLLA | **PSORI-AASI "ANTEEKSI" LENTÄ-JIA** | **SIL-VOUS-TA** | **KUSKA KUIN NOST-TAVA**

ASUMATON LIHA- | **YHTIÖN OMISTA-JILLE** | **VUO-DE** | **OS-MO** | **PELASTUS-HELI-KOPTERI** | **MYÖN-NOT**

VOI-TSEI SÄÄ-LIS-SÄ-KIN | **ELÄIN-KOKO-KOJA** | **PEIT-TEL-TÄ** | **PAKAS-TEKA-LOJA STARR** | **TOSI-FIKSU** | **SUK-LAA-JUO-MIA** | **EDS-MEN-NY LAULAJATAR**

VAAN-TAMI-SIIN | **HEI-MÄ-KÄPÄ** | **KAN-JONI** | **AKIL-LI-SIA**

www.sanaris.fi / laadinta Erkki Vuokila, ulkoasu Heidi Heinola

Nimi _____

Lähiosoite _____ Postitoimipaikka _____

Pankkiyhteystiedot _____

Ristikon ratkaisu pyydetään lähettämään 15.2. 2011 mennessä os POLIOLEHTI, Kumpulantie 1 A 6. krs, 00520 Helsinki. Kuoreen merkintä "Ruudukko".

Varsinais-Suomen osaston pikkujoulut

Pikkujoulujen historiaa

Osastomme on vietänyt perinteisesti pikkujoulunsa marras-joulukuun vaihteessa. 90-luvulla itsekkin osallistuin usein vain pikkujouluihin, jotka vietettiin ravintola Alabamassa Turussa, muuten en osastomme toimintaan ehtinyt osallistua. Vielä 2000 luvun alussa pikkujoulut vietettiin aina Alabamassa, joka oli mukavasti esteetön, koska oli rakennettu vasta 90-luvun alussa. Se toimii ravintolakoulun opetusravintolana.

Vuonna 2002 emme päässeet Alabamaan ja tällöin pikkujoulu järjestettiin Turun keskustassa sijaitsevassa ravintola Galaxissa, joka ei kuitenkaan ollut aivan esteetön, esim. kaikki eivät päässeet syömään samalle tasolle. Palvelu siellä oli hyvää ja meitä varten katettiin noutopöytä ennen muiden tuloa. Ruoka oli todella hyvää, se on erityisesti jäänyt mieleen. Pois lähtiessä ovelta oli pitkä jono odottamassa sisälle pääsyä. Se oli silloin ja on edelleen Turun suosituin tanssiravintola.

Vuonna 2003 joulujuhlat olivat taas Alabamassa, paikalla vain 20 henkeä. Vuonna 2004 oltiin uudessa paikassa Liedon kunnantalon kahvila-ravintola Härkätiessä. Paikka on esteetön, koska se on uutta rakennuskantaa. Tila on varattu käyttöön kokonaan ja siksi siellä on myös helppo järjestää ohjelmaa. Ruokailu tapahtuu noutopöydästä.

Tämän jälkeen ennen tätä vuotta vietimme pikkujouluamme Liedon Härkätiessä paitsi vuonna 2006, jolloin olimme taas Alabamassa.

Tänä vuonna Panimoravintola

Heikki O. Haulisto oikealla ja avustaja Pietro.

koulussa

Syyskuun alussa emme olleet vielä sopineet joulujuhlajärjestelyistä. Kun osastomme kuntoilukurssi järjestettiin Ruissalossa, saimme kuulla toivomuksen, että pikkujoulut järjestettäisiin taas Turussa, koska moni ei pääsyt kuljetuspalvelukortillaan Lietoon. Erityisen hankala matka on niille, jotka ovat linja-autokyydin varassa.

Kyselimme tarjouksia kolmesta kohteesta, jotka tiesimme esteettömiksi. Alabamaan eivät ehdottamamme ajat sopineet. Ravintola Aurorassa ei ollut meille sopivaa päivää, lisäksi siellä ei ollut perinteisiä jouluruokia.

Panimoravintola Koulusta, joka on vanha koulurakennus aivan Turun ydinkeskustassa kauppahallin vieressä vastapäätä Hansakorttelia, löytyi ehdottamallemme päivälle tilaa, vaikka se oli varsinaisen pikkujouluviikonloppu.

Viime vuoden joulukuussa sinne on asennettu porrashissi, joka mahdollistaa esteettömän sisäänkäynnin. Kerrosten välillä on normaali tilava hissi. Myös vammais-wc löytyy ensimmäisestä kerroksesta.

Kysyin ensin tilaa 30:lle, mutta varausvaiheessa lisäsin määrän 35, jotta kaikki mah-

tuvat mukaan. Aikaisemmin ei ole ollut enempää osallistujia.

Jo pari viikkoa ennen paikat olivat lähes loppu, eikä minulle luvattu kuin yksi lisäpaikka. Viimeisille ilmoittautujille jouduin sanomaan, että varaus on täynnä ja voin ottaa jonotuslistalle, jos saan lisäpaikkoja. Loppujen lopuksi saimme paikat 42:lle. Paikalle

Erkki Lahti, Anita Lehtonen, Eeva Puumala ja Taina Filiminova.

Suomen Poliohuollon puolelta

Talvinen tervehdys harvinaisen lumisesta Helsingistä. Tällaista talvea en muista nähneeni koskaan aikaisemmin näillä leveysasteilla. Vaikka olen asunut täällä päin Suomea lähes koko ikäni. Onhan se toki kaunista, kun on hanget korkeat nietokset. Mutta rajansa kaikella. Liika on aina liikaa! Kohutus kaikessa! Jos lunta tulee samaan malliin koko talven, kuin viimeisen kuukauden aikana, niin sananmukaisesti me hukumme lumeen. Tällä hetkellä lumipeitteen paksuus täällä on takuulla yli puoli metriä. Missä päin Suomea pistetään paremmaksi?

Vuoden 2010 päättyessä on ilo todeta, että yhdistyksemme toiminta on saatu pääosin toteutettua toimintasuunnitelman mukaisesti. Olen erityisen iloinen siitä, että järjestetty toiminta on kiinnostanut jäsenistöä jopa siinä määrin, että olemme saaneet toiminnan piiriin mukaan useita sellaisia jäseniä, jotka eivät ole aiemmin osallistuneet yhdistyksen toimintaan. Sekä ”uudelleen heränneitä” jäseniä. Eli heitä, jotka ovat olleet takavuotena aktiivisesti mukana, mutta viime vuodet sivussa. Hienoa, että yhdistyksemme on pystynyt toteuttamaan jäsenistöä kiinnostavaa toimintaa. Tähän tietysti pyritään myös jatkossa.

Kulunut vuosi jää mieleen myös siitä, että poliojärjestöt ovat saaneet vihdoin toteutettua pitkäaikaisen haaveensa toimiston muuttamisesta esteettömiin toimitiloihin. Nyt meillä on vihdoin tilavat, valoistat, toimivat ja viihtyisät toimistotilat Helsingin ydinkeskustan ulkopuolella. Siitä huolimatta keskeisellä ja hyvin saavutettavissa olevalla paikalla Pasilan Kumpulantiellä.

Yksi suuri haaste ensi vuodelle tulee olemaan Eduskuntavaalien yhteydessä järjestettävän vammais- ja kansanterveysjärjestöjen vaalikeräyksen toteuttaminen Suomen Polioliitto ry:n osalta. Toivon, että jäsenistömme osallistuisi asuinpaikkakunnillaan aktiivisesti vaalikeräyksen järjestelyihin.

Kiittäen jäsenistöämme, yhteistyökumppaneitamme ja työmme tukijoita kuluneesta vuodesta, toivotan teille ja lehtemme lukijoille Hyvää ja Rauhallista Joulua, sekä Onnellista Uutta Vuotta 2011.

Leo Hänninen

Suomen Poliohuolto r.y:n puheenjohtaja

Tuomolat ja Jokiset.

tuli 40, mikä on hyvä saavutus näin isossa joukossa.

Ruoka tarjottiin lautasilla pöytiin, joka meille huonosti liikkuville on todella mukavaa. Siitä oltiin todella tyytyväisiä. Lähes poikkeuksetta ruokaan oltiin tyytyväisiä. Palvelu oli erinomaista.

Ohjelmaa emme voineet järjestää, kun samassa tilassa oli muitakin, mutta monista on mukavaa vain keskustella toisten kanssa. Näemme kuitenkin niin harvoin ja monella on pitkä kotimatka edessä illalla. Kaikki poistuivat viimeistään 23 mennessä. Neljäviisi tuntia riittää meidän osallistujillemme. Osallistujia oli koko Varsinais-Suomen alueelta Salon seudulta jopa 7, lisäksi Forssasta, Loimaalta, Kyröstä, Mynämäeltä, loput olivat Turusta tai lähikunnista.

Tilastotietoa pikkujoulujuhlistamme

Vuosi 2001 ja sitä ennen noin kymmenen kertaa Ravintola Alabama. Ei kävijämäärätietoa.

Vuosi 2002 la 30.11. tanssiravintola Galax. Ei ohjelmaa, kävijämäärää runsas, ei tarkkaa tietoa.

Vuosi 2003 la 29.11. ravintola Alabama, noin 20 henkeä.

Vuosi 2004 la 27.11. ravintola Härkätie, Lieto, Trupaduuri, kävijämäärää runsas, ei tarkkaa tietoa.

Vuosi 2005 la 3.12. Lieto, soittaja, 27 henkeä.

Vuosi 2006 pe 1.12. Alabama, kitaristi, 33 henkeä. Ruoka tarjottiin pöytiin.

Vuosi 2007 la 8.12. Lieto, 33 esiintyjien kanssa (esiintyjä 6).

Vuosi 2008 la 13.12. Lieto, 27 esiintyjien kanssa.

Vuosi 2009 la 5.12. Lieto, kitaristi, 24 henkeä.

Vuosi 2010 pe 26.11. Panimoravintola Koulusta, 40 henkeä, ei ohjelmaa.

Näiden perusteella tuntuu, että perjantai sopii monelle paremmin pikkujoulujuhlapäiväksi, koska osanotto on silloin runsaampaa. Tästä lähdetään suunnittelemaan seuraavia pikkujouluja ja toivomme jäsenistöltä vinkkejä esim. ohjelman suhteen.

Hyvää loppuvuotta ja tulevaa vuotta 2011.

Teksti ja kuvat Riitta Nissilä

- ❖ Teemme esteettömyyskartoituksia
- ❖ Kotikäyntejä
- ❖ Apuvälineiden asennus, korjaus, huolto ja myynti

Aulis Karonen / A. Karonen T:mi, puh. 0400 906774
sähköposti: aulis.karonen@pp.inet.fi, www.akaronen.fi

Valtiovarainministeriö ja sosiaali- ja terveysministeriö tiedottavat

Paras-puitelakiin täsmennyksiä

Kunta- ja palvelurakennemuutostusta koskevaa puitelakia aiotaan täsmentää Paras-selonteon ja eduskunnan päättämien linjausten mukaisesti. Valtioneuvosto voisi velvoittaa kunnan liittymään sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen vuoden 2013 alusta lähtien, jollei kunta täytä puitelain asettamaa noin 20 000 asukkaan vähimmäisvaatimusta. Samalla täsmennettäisiin sosiaalihuollon palveluja koskevaa yhteistoimintavelvoitetta. Väestöpohjavaatimus koskisi kaikkia sosiaalihuollon palveluja paitsi lasten päivähoitoa. Siirtymäaika sosiaalihuollon tehtäville olisi vuoden 2015 alkuun saakka.

”Tämä lakiesitys antaa kunnille lisää selkänöjää jatkaa eduskunnan Paras-selontekoon antamassa vastauksessa edellyttämiä palvelurakenteiden uudistuksia puitelain mukaisesti. Pidän tärkeänä, että Paras-hankkeessa omaksettua johdonmukainen linja säilyy jatkossakin. Uudistusten toteuttamiseksi kunnissa tarvitaan työrauha.”, toteaa hallinto- ja kuntaministeri Tapani Tölli.

Peruspalveluministeri Paula Risikon mukaan nyt esitetty lainsäädäntömuutos selkeyttää merkittävästi palvelujen järjestämistä, kun sosiaali- ja terveydenhuollosta muodostuu kokonaisuus yhteistoiminta-alueillakin. ”Viime viikolla julkaistun Terveiden ja hyvinvoinninlaitoksen arvion mukaan sosiaali- ja terveydenhuollon yhtenäisyyttä on pidetty lähes poikkeuksetta tavoiteltavana asiana niin

asiakkaiden kuin palvelujen toimivuuden kannalta. Sekä asiakkaiden että ammattihenkilöstön on helpompi hahmottaa, kuka palveluista

Valtioneuvostolle mahdollisuus velvoittaa kunta yhteistoiminta-alueeseen ja sosiaali- ja terveydenhuollon yhtenäisyydelle selkeät kriteerit

vastaa. Näin vähennetään asiakkaiden pallottelua lukuulta toiselle ja parannetaan palvelun laatua.”

Puitelakiin ja sosiaalihuoltolakiin tehtävät muutokset

Kunta- ja palvelurakennemuutuksesta annettua lakia on tarkoitus muuttaa siten, että siihen lisätään säännökset valtioneuvoston toimivallasta velvoittaa kunnat yhteistoimintaan sosiaali- ja terveydenhuollossa, jos kunnat eivät oma-aloitteisesti ole muodostaneet lain edellyttämää väestöpohjaa tai jos kunta ei ole antanut yhteistoiminta-alueelle säädettyjä tehtäviä.

Lisäksi lakia on tarkoitus muuttaa siten, että yhteistoiminta-alueille tulisi siirtää kaikki sosiaalihuollon palvelut lukuun ottamatta tehtäviä, joista säädetään lasten päivähoidosta annettussa laissa sekä lasten kotihoidon ja yksityisen hoidon tuesta annettussa laissa. Kunnilla olisi kuitenkin halutessaan mahdollisuus siirtää myös nämä tehtävät yhteistoiminta-alueelle.

Kuntien tulisi tehdä sitovat päätökset puitelain edellyttämän vähintään noin 20 000

asukkaan väestöpohjan täyttämiseksi elokuun 2011 loppuun mennessä. Samassa aikataulussa tulisi myös tehdä päätös yhteistoiminta-alueelle siirrettävistä sosiaalihuollon tehtävistä ja siitä, milloin nämä tehtävät siirtyvät yhteistoiminta-alueen hoidettavaksi.

Valtioneuvosto puolestaan tekisi päätökset kuntien velvoittamisesta yhteistoimintaan vuoden 2012 kesäkuun loppuun mennessä, jonka yhteydessä valtioneuvosto arvioisi väestöpohjaa koskevat poikkeukset perustuneen. Valtioneuvosto voisi myöntää poikkeuksen väestöpohjavelvoitteesta, jos alueelliset olosuhteet huomioon ottaen kunnan toimenpiteiden voitaisiin katsoa olevan riittäviä. Poikkeusperustetta tulokittaisiin aiemman käytännön perusteella muotoutuneiden kriteerien mukaisesti. Kunnat ja alueet, jotka ovat jo aiemmin saaneet poikkeuksen, täyttäsivät lähtökohtaisesti myös ehdotetun säännöksen mukaiset edellytykset. Yhteistoiminta-alueiden tulisi aloittaa toimintansa vuoden 2013 alusta.

Sosiaalihuollon tehtävät tulisi siirtää yhteistoiminta-alueille vuoden 2015 alkuun mennessä. Valtioneuvostolle säädettäisiin myös toimivalta myöntää kunnalle oikeus poiketa sosiaalihuollon tehtävien siirrosta, jos alueella ollaan muodostamassa viimeistään vuoden 2017 alkuun mennessä puitelain vaatimukset täyttävää kuntaliitosta tai järjestämässä sosiaali- ja terveydenhuollon tehtäviä suuremmissa kokonaisuuksissa kuin mitä pui-

telain mukaisista päätöksistä johtuu. Tästä poikkeusmenettelystä säädettäisiin sosiaalihuoltolaissa.

Osalla kunnista puuttuu päätöksiä riittävästä väestöpohjasta

Ehdotettavat muutokset perustuvat eduskunnan kesäkuussa antamaan vastaukseen hallituksen kunta- ja palvelurakennemuutostusta koskevasta selonteosta. Vaikka Paras-uudistus on vauhdittanut kuntarakenteen muutosta, 46 kunnalta puuttuvat edelleen riittävän suurille väestöpohjille perustuvat päätökset palvelujen järjestämisestä. Osalla tällaisista kunnista on yhteistoiminta-alueen perustamista koskeva selvitystyö vielä kesken.

Kunnat ovat myös siirtäneet sosiaalihuollon palveluita yhteistoiminta-alueiden vastuulle eri tavoin. Useilla alueilla sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut ovat jakautumassa kahdelle hallintotasolle ja palveluiden saumattomuus vaarantuu. Yhteistoiminta-alueilla on siirretty perusterveydenhuollon lisäksi sosiaalihuollon tehtävät 8 yhteistoiminta-alueella, kaikki lukuun ottamatta päivähoitoa 21 alueella. Yksittäisiä sosiaalihuollon tehtäviä on siirretty 17 alueella ja 2 alueella ei ole siirretty mitään mainituista tehtävistä. Tilanne on auki vielä niiden kuntien osalta, jotka eivät ole tehneet lopullista päätöstä yhteistoiminta-alueen perustamisesta.

Lakimuutosten tavoitteena on varmistaa sosiaali- ja terveydenhuollolle säädetyn väestöpohjavaatimuksen toteutuminen kunnissa, jotka eivät omilla päätök-

sillään saa vaatimusta täyteen. Tavoitteena on myös turvata, että kuntien vastuulla olevien palvelujen järjestämiseen ja tuottamiseen on vahva rakenteellinen ja taloudellinen perusta maan kaikissa osissa. Tavoitteena on myös varmistaa, että sosiaali- ja terveydenhuolto muodostavat puitelain nojalla perustettavilla yhteistoiminta-alueilla toiminnallisen kokonaisuuden ja että sosiaalihuollon tehtäväkokonaisuus ei palveluiden järjestämisen näkökulmasta perusteettomasti hajoaisi järjestettäväksi kahdella hallinnon tasolla eli kunnissa ja yhteistoiminta-alueilla.

Paras-uudistuksen taustaa

Kunta- ja palvelurakennemuutostusta käynnistettiin vuonna 2005. Uudistusta koskeva laki (169/2007) tuli voimaan helmikuussa 2007 ja on voimassa vuoden 2012 loppuun saakka. Uudistuksen tavoitteena on elinvoimainen, toimintakykyinen ja eheä kuntarakenne. Lisäksi tavoitteena on taloudellinen ja kattava palvelurakenne, joka turvaa koko maassa laadukkaat palvelut ja niiden saatavuuden.

Puitelain mukaan perusterveydenhuolto ja siihen kiinteästi liittyvät sosiaalitoimen tehtävät tulee järjestää vähintään noin 20 000 asukkaan kunnassa tai yhteistoiminta-alueella. Uudistuksen myötä kuntarakenteessa on tapahtunut merkittäviä muutoksia ja kaikkiaan 260 kuntaa on perustanut tai suunnittelee yhteistoiminta-alueen muodostamista.

Haaveista totta

Olen aina haaveilut, että pitäisin pitkän talviloman jossain lämpimässä maassa. Nyt kun vaimokin pääsi eläkkeelle, niin päätimme pitää kuuden viikon loman. Ostimme loman Thaimaahan ja olemme nyt täällä Pattayalla. Täällä on kokoajan kolmisenkymmentä astetta lämmintä ja merivesi suurin piirtein saman lämpöistä. Olemme olleet lämmössä tätä kirjoittaessani kolme viikkoa. Minun poliovaivoilleni tämä lämmin tuntuu hyvältä.

Olemme tehneet joitakin venematkoja ja olen käynyt kalastamassakin. Kyllä täällä kalat ovat erikoisia, kun ne pitää kietoa pyyheliinan sisään ennen kuin niitä voi irrottaa koukusta, koska niiden piikit ovat melkein aina myrkyllisiä.

Olemme käyneet täällä vuosia sitten lyhyemmällä lomilla. Silloin eivät nämä poliovaivat olleet niin hankalia kuin mitä ne ovat nyt. Täytyy todeta Junnu Vainion sanoin, että ”ei se Kööpenhamina ole enää niin kuin ennen”. Kyllä täällä liikuntarajoitteisen on todella vaikea liikkua ja ns. lavataxiin nouseminen todella hankalaa. Mopotaxiin pääsee sentään helpommin.

Vaikka minun on lämpimässä parempi olla, niin tyytyy myöntää, ettei tämä Pattaya ole se paikka, jossa tulen talviani viettämään. Tämä ei mielestäni ole liikuntarajoitteisen paikka. Joten se tästä Pattayasta, jatkossa kohti uusia paikkoja ja seikkailuja.

Moni meistä on kaivannut ja odottanut, että Polioinvalidit ry:n toiminnasta saataisiin tehdyksi kirja. Nyt se

toteutuu. Kirja Polioinvalidit ry 1955-2010 – Joka ei pidä ääntä itsestään, se helposti unohtuu – on kirjapainossa ja julkaistaan vuoden 2011 tammikuussa. On todella hieno asia, että voimme jättää toiminnastamme tietoa myös tuleville sukupolville.

Kirja on täynnä mielenkiintoista luettavaa. Se tuo esille varmasti 55 vuoden ajalta monia asioita, jotka ovat meille monelle uusia ja tuovat mukanaan uutta näkemystä moneen asiaan.

Polioinvalidit ry on historikkinsa ansainnut. Näin uskon monen lukijan ajattelevan sen luettuaan. Jään mielenkiinnolla odottamaan keskustelua, jota kirja varmasti herättää. Toivon ainakin näin tapahtuvan.

Vuosi on lopuillaan ja tapana on tarkastella vuoden aikana tehtyjä asioita. En lähde niitä tapahtumia tässä erittele-

mään, koska ne ovat olleet jo monella tapaa esillä kuluneen vuoden aikana. Itse olen erittäin tyytyväinen yhdistyksemme koko viime vuoden toimintaan ja tapani mukaan haluan erikseen korostaa osastojen vapaaehtoisuuteen perustuvaa toimintaa, joka vuonna 2010:kin on ollut koko yhdistystoimintamme kulmakivi. Osastot ovat hoitaneet mainiosti tehtävänsä ja tarjonneet jäsenillemme laadukkaita kuntoutus- ja virkistystapahtumia.

Haluan näin vuoden loppuun kiittää niitä kaikkia, jotka ovat olleet auttamassa ja tukemassa Polioinvalidit ry:n toimintaa.

Toivotan kaikille Hyvää Joulua ja Onnea vuodelle 2011.

Rauno Nieminen

Polioinvalidit ry puheenjohtaja

Polion myöhäisoireet – tämnpäivän haaste

Euroopan Poliounioni (EPU) ja Tanskan poliinvalidien ja tapaturmissa vammautuneiden järjestö (PTU) järjestävät Kööpenhaminassa 31.08.-02.09.2011 konferenssin polion myöhäisoireista. Konferenssi on tarkoitettu sekä terveydenhuollon ammattilaisille että poliovammaisille ja heidän omaisilleen.

Viime vuosituhannen laajojen polioepidemioiden jälkeen Euroopassa lasketaan elävän 700 000 poliovammaista henkilöä. Monen poliovammaisen toimintakyky heikkenee, kivut ja väsyminen vaivaavat yhä enemmän. Poliovammaisen toimintakyvyn ja elämälaadun ylläpito on tänä päivänä haaste sekä heitä hoitaville ammattilaisille että poliovammaisille itselleenkin.

EPU toivoo, että konferenssin aikana terveys- ja sosiaali-toimen ammattilaiset voisivat kertoa ja kuulla uusimpien polioon liittyvien tutkimusten tuloksista ja keskustella polioon liittyvistä asioista ns. asiantuntijatasolla. Poliovammaisille konferenssin toivotaan antavan tietoa polion myöhäisoireista, hoidosta ja eväitä arjessa selviytymiseen mahdollisten lisääntyvien toimintakykyä alentavien oireiden kanssa.

Konferenssin ohjelmassa on sekä yhteisiä luentoja että erikseen ammattilaisille ja poliovammaisille.

Konferenssin kieli on englanti.

Konferenssin ohjelma, ilmoittautumisohjeet osallistumismaksutietoineen ja runsaasti muuta lisätietoa löytyy

konferenssille joulukuussa avatuilta

nettisivuilta
www.poliointerference.com.

SECOND ANNOUNCEMENT

EUROPEAN CONFERENCE //
COPENHAGEN DENMARK AUGUST 31 - SEPTEMBER 2, 2011

POST POLIO SYNDROME
– a challenge of today

ptu LIFE AFTER THE ACCIDENT

europaan polio union

Hakulomake Suomen Polioliiton järjestämälle kurssille

Palautusosoite: Kumpulantie 1 A 6.krs, 00520 Helsinki

Kurssi, jolle haetaan

Sukunimi/etunimet

Syntymäaika

Osoite

Postitoimipaikka

Puhelin

Aikaisemmat poliojärjestöjen kurssit

Apuvälineet ja avustajatarpeeni (liikkuminen sisällä/ulkona, pukeutuminen, peseytyminen, ruokailu ym.)

Perustelut kurssin tarpeellisuudesta (miksi haen juuri tälle kurssille, jatka tarvittaessa erillisellä liitteellä)

Päiväys ja allekirjoitus

Lisätietoja: Suomen Polioliitto ry. puh. (09) 68 60 990

(Yhdellä hakulomakkeella voi hakea vain yhdelle kurssille. Puutteellisesti täytettyjä hakemuksia emme voi huomioida.)

Hakulomakkeen tiedot rekisteröidään Suomen Polioliitto ry:n kurssitietojärjestelmään. Kurssitietojärjestelmän rekisteriseloste on nähtävissä toimistolla, Kumpulantie 1 A 6.krs, 00520 Helsinki.

kopiointi sallittu

Kansaneläkelaitoksen (Kela) poliokurssit vuonna 2011

Poliovammaisille henkilöille tarkoitettujen Kansaneläkelaitoksen rahoittamien poliokurssien tavoitteena on parantaa ja ylläpitää kurssilaisten toimintakykyä, edistää henkilökohtaisten voimavarojen hyödyntämistä ja lisätä tietoutta polion myöhäisoireista. Kurssien aikana arvioidaan kunkin kurssilaisen osalta mm. apuvälineiden ja asunnon muutostöiden tarve sekä tarvittaessa kartoitetaan sosiaaliturvaan, vammais- ja muihin palveluihin, työkykyyn ja ammatilliseen kuntoutukseen liittyviä asioita.

Kuntoutus Kelan poliokursseilla on kuntoutujalle maksuton. Lisäksi hänelle maksetaan kuntoutusjaksoihin liittyvät tarpeelliset ja kohtuulliset matkakustannukset omavastuun ylittävältä osalta (omavastuu 9,25 euroa yhden suuntaiselta matkalta) sekä tietyin edellytyksin kuntoutusrahaa. Kuntoutusraha voi olla esim. työssä käyvillä henkilöillä sairauspäivärahan suuruinen.

Kelan kustantamalle kuntoutuskurssille tai -ohjelmaan haetaan kuntoutushakemuslomakkeella KU102. Hakemukseen liitetään lääkärinlausunto B, jonka tulee sisältää riittävät tiedot sairaudesta tai vammasta ja sen aiheuttamista haitoista, selviytykset hoidoista ja kannanotot kuntoutuksen tarpeesta sekä suositukset kuntoutukseen. Haettaessa vaikeavammaisen lääkinnällistä kuntoutusta liitetään mukaan kirjallinen kuntoutussuunnitelma (KU207), joka on laadittu hoidossa vastaavassa yksikössä. Hakemuskirjoihin toivotaan liitettävän mahdolliset viimeisimmät terapia- ja fysioterapia- (esim. fysioterapia, toimintaterapia, puheterapia, neuropsykologia) ja viimeisimmät sairauskertomustiedot.

Kelan lomakkeita saa Kelan paikallistoimistoista ja nettisivuilta www.kela.fi/lomakkeet.

Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskus Synapsia

Poliokurssi nro 39227

Valtakunnallinen, ensisijaisesti työssäkäyville, 7 henkilöä, 7 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§)

16.02.-08.03.2011

Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti alle 68-vuotiaille polion sairastaneille henkilöille, jotka ovat työelämässä koko- tai osapäiväisesti ja heillä on havaittavissa toimintakyvyn alenemista, mahdollisen postpolio-oireyhtymän aiheuttamaa kipua, uniongelmaa, jaksamisen vaikeutta ja oman elämän hallinnan tunteen heikkenemistä.

Kurssien tavoite on työ – ja/tai toimintakyvyn ylläpitäminen ja/tai parantaminen ja elämänhallinnan tukeminen sekä kiinnostuksen lisääntyminen oman terveyden edistämiseen ja tiedon saanti oman elämän kannalta viisaisiin valintoihin. Toi-

mintakykyä tukevien apuvälineiden arviointi, sovitus, käytön harjoittelu ja tarvittaessa hankintaprosessin käynnistys. Vertais-tuen saaminen toisilta vastaavissa tilanteissa olevilta. Tavoitteet asetetaan hakijan yksilöllisistä tarpeista lähtien.

Poliokurssi nro 39228

Valtakunnallinen, ensisijaisesti työelämässä poissaoleville, 8 henkilöä, 1 paikka vaikeavammaiselle (10§), 7 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§)

19.10.-08.11.2011

Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti työelämästä poissaoleville polion sairastaneille henkilöille, jotka ovat eläkkeellä ja heillä on havaittavissa toimintakyvyn alenemista, mahdollisen postpolio-oireyhtymän aiheuttamaa kipua, uniongelmaa, jaksamisen vaikeutta ja oman elämän hallinnan tunteen heikkenemistä.

Kurssien tavoite on työ – ja/tai toimintakyvyn ylläpitäminen ja/tai parantaminen ja elämänhallinnan tukeminen sekä kiinnostuksen lisääntyminen oman terveyden edistämiseen ja tiedon saanti oman elämän kannalta viisaisiin valintoihin. Toimintakykyä tukevien apuvälineiden arviointi, sovitus, käytön harjoittelu ja tarvittaessa hankintaprosessin käynnistys. Vertais-tuen saaminen toisilta vastaavissa tilanteissa olevilta. Tavoitteet asetetaan hakijan yksilöllisistä tarpeista lähtien.

Kurssit laitosmuotoisia, jakso 21 vuorokautta

Hakeminen

Kuntoutusta haetaan Kelan kuntoutushakemuslomakkeella (KU 102) ja liitteeksi lääkärin B-lausunto, jossa kuntoutustarve on perusteltuna. Hakemukset lähetetään Kelan paikallistoimistoon.

Kela tekee kuntoutuspäätökset ja Synapsia lähettää kutsut kurssilaisille.

Lisätietoja

Riitta Eskola, kuntoutussuunnittelija
Invalidiliiton Käpylän kuntoutuskeskus
Nordenskiöldinkatu 18 B, PL 103
00251 HELSINKI
puh. (09) 7770 7351, fax (09) 794 734
sähköposti: riitta.eskola@invalidiliitto.fi

Invalidiliiton Lapin kuntoutuskeskus

Polion sairastaneiden aktiivipainotteinen kurssi nro 40060

Valtakunnallinen aktiivipainotteinen jaksotettu kurssi, 8 henkilöä, 2 paikkaa vaikeavammaiselle (10§), 6 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§).

1.jakso 29.08.2011-03.09.2011 (6 vrk)

2.jakso 05.03.2012-16.03.2012 (12 vrk)

Kurssi on tarkoitettu työelämässä oleville, sinne palaaville tai kuntoutustuella oleville poliovammaisille henkilöille. Kurssille voidaan valita myös työelämästä poissa olevia alle 65-vuotiaita poliovammaisia.

Kurssin tavoitteena on toimintakyvyn säilyttäminen ja kohentaminen, itsenäisen suoriutumisen ja ikääntymisen aiheuttamien haittojen kompensoiminen mahdollisen polion myöhäis-oireyhtymän aiheuttama haitta huomioiden.

Kurssin ohjelmassa pääpainotus on ryhmäohjelmassa. Ryhmissä keskustellaan itsehoitosta ja selviytymismahdollisuuksista, jotta arjessa jaksaminen olisi helpompaa. Yksilöajat kurssin alussa ja lopussa lääkärin, fysioterapeutin ja sairaanhoitajan kanssa.

Kurssi laitosmuotoinen, jaksotettu, yhteensä 18 vuorokautta.

Hakeminen

Kuntoutusta haetaan Kelan kuntoutushakemuslomakkeella (KU 102) ja liitteeksi lääkärin B-lausunto, jossa kuntoutustarve on perusteltuna. Hakemukset lähetetään Kelan paikallistoimistoon.

Kela tekee kuntoutuspäätökset ja Lapin kuntoutuskeskus lähettää kutsut kurssilaisille

Lisätietoja

Helena Kiesu
Invalidiliiton Lapin Kuntoutuskeskus
Porokatu 2, 96400 Rovaniemi
puh. 044-7650475, fax (016) 3481302
sähköposti: helena.kiesu@invalidiliitto.fi

Punkaharjun kuntoutuskeskus Kruunupuisto

Kurssit tarkoitettu polioinvalidideille, joilla on oireita tai merkkejä työ- tai toimintakyvyn alenemisesta.

Kurssien tavoitteena on kuntoutujien perustietojen kartuttaminen poliosta, terveistä elämäntavoista ja sosiaaliturvasta. Polion aiheuttamien mahdollisten rajoitteiden hyväksyminen. Yksilöllisen omahoito-ohjelman muotoautuminen ja motivoituminen sen toteuttamiseen myös kurssin jälkeen. Työ- ja toimintakykyisyyden parantuminen, tarvittaessa apuvälineiden avulla. Tarvittaessa ammatillisen kuntoutuksen tarpeen ja mahdollisuuksien selvittäminen. Virkistyminen ja kokemusten jakaminen toisten kurssilaisten kanssa. Tarvittaessa jatkotukimuksiin ja -hoitoihin ohjaaminen, tarvittavien apuvälinesuositusten laatiminen sekä sosiaalietuuksien hakemiseen ohjaaminen tarvittavine lausuntoineen.

Kurssien sisältö:

- lääkärin ja fysioterapeutin tulotarkastukset
- Keskustelut sosiaalityöntekijän kanssa
- liikuntaryhmät ja yksilöllinen fysioterapia
- alustukset mm. polio ja polion myöhäisoreet, polio ja liikunta, terveellinen ravinto, apuvälineet, keskusteluryhmät
- monipuolinen vapaa-ajan ohjelma

Poliokurssi nro 40317

Työelämästä poissaolevien kurssi

Valtakunnallinen, 9 henkilöä, 9 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§)

31.01.-19.02.2011

Poliokurssi nro 40310

Työelämässä olevien, sinne palaavien, kuntoutustuella olevien tai työelämästä poissaolevien kurssi

Valtakunnallinen, 9 henkilöä, 9 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§)

30.05.-18.06.2011

Poliokurssi nro 40312

Työelämässä olevien, sinne palaavien, kuntoutustuella olevien tai työelämästä poissaolevien alle 68-vuotiaiden kurssi

Valtakunnallinen, 9 henkilöä, 9 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§).

29.08.-17.09.2011

Poliokurssi nro 40314

Työelämässä olevien, sinne palaavien tai kuntoutustuella olevien kurssi

Valtakunnallinen, 9 henkilöä, 9 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§).

21.11.-10.12.2011

Kurssit laitosmuotoisia, jakso 20 vuorokautta

Hakeminen

Kuntoutusta haetaan Kelan kuntoutushakemuslomakkeella (KU 102) ja liitteeksi lääkärin B-lausunto, jossa kuntoutustarve on perusteltuna. Hakemukset lähetetään Kelan paikallistoimistoon.

Kela tekee kuntoutuspäätökset ja Kruunupuisto lähettää kutsut kurssilaisille.

Lisätietoja

Leena Nykänen ja Raili Pursiainen
Kruunupuisto, Punkaharjun Kuntoutuskeskus
Vaahersalontie 44, 58450 Punkaharju
puh (015)7750 332
sähköposti: leena.nykanen@kruunupuisto.fi
raili.pursiainen@kruunupuisto.fi

Terveyskylpylä Ruissalo**Työelämäpainotteinen polioon sairastuneiden kuntoutuskurssi nro 40473**

Valtakunnallinen jaksotettu kurssi työikäisille, 8 henkilöä, 8 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa (12§).

1.jakso 15.08.2011-26.08.2011 (12 vrk)

2.jakso 13.02.-17.02.2011 (5 vrk)

Kurssi on tarkoitettu ensisijaisesti työelämässä oleville alle 65-vuotiaille polion sairastaneille henkilöille. Henkilöillä tulee olla havaittavissa toimintakyvyn alenemista, mahdolli-

sen postpolio-oireyhtymän aiheuttamaa kipua, uniongelmaa, jaksamisen vaikeutta ja oman elämän hallinnan tunteen heikkenemistä. Kurssille hyväksytään myös henkilöt, jotka ovat sairauslomalla ja joiden työkykyisyyteen liittyvien asioiden käsittely on kesken.

Kurssin tavoitteet:

- auttaa kuntoutujaa löytämään voimavaransa ja parantamaan elämänhallintataitoja sekä työssä jaksamista
- tukea omaehtoista terveydenhoitoa ja kuntoutusta
- antaa tietoa sairaudesta ja hoito-, kuntoutus- ja yhteiskunnan tukimahdollisuuksista
- antaa mahdollisuus vertaistuen saamiseen

Kurssi ohjelmassa fysioterapia-, toimintaterapia-, sosiaalityöntekijän ja psykologin ryhmiä sekä asiantuntijaluentoja. Yksilöterapiat kuntoutuja tarpeiden mukaan.

Kurssi laitosmuotoinen jaksotettu, yhteensä 17 vuorokautta.

Hakeminen

Kuntoutusta haetaan Kelan kuntoutushakemuslomakkeella (KU 102) ja liitteeksi lääkärin B-lausunto, jossa kuntoutustarve on perusteltuna. Hakemukset lähetetään Kelan paikallistoimistoon.

Kela tekee kuntoutuspäätökset ja Terveyskylpylä Ruissalo lähettää kutsut kurssilaisille.

Lisätietoja

Mia Oksa
Terveyskylpylä Ruissalo
Ruissalon puistotie 640, 20100 Turku
puh. (02) 445 4562, fax (02) 4454590
sähköpostiosoite: kurssisihteeri.ruissalo@ruissalospa.fi

Kursseja liikuntavammaisille Lahden Kuntoutuskeskuksessa**Alakulosta iloon, kurssi vammaisille aikuisille 38680**

Valtakunnallinen sopeutumisvalmennukseen painottuva kurssi, 10 henkilöä, 6 vaikeavammaiselle kuntoutujalle, 4 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa

27.03.-07.04.2011, 12 vrk

Kurssi on tarkoitettu sekä lievästi että vaikeasti liikuntavammaisille henkilöille, jotka tuntevat alakuloisuutta ja masentuneisuutta ja tarvitsevat tukea löytääkseen merkityksiä elämälleen ja kyetäkseen vuorovaikutukseen toisten ihmisten kanssa.

Tavoitteena on auttaa kuntoutujaa tunnistamaan ja jäljittämään alakuloisuutta ja masentuneisuutta tuottavia ja ylläpitäviä toimintamalleja. Tavoitteena on löytää uusia ja kuntoutujan tarpeisiin vastaavampia selviytymiskeinoja ja harjaantua niiden käyttöön paremman arjen ja osallisuuden mahdollistamiseksi.

Sopeutumisvalmennuskurssin keskeisenä terapeuttisena menetelmänä on psykodraama mielen maailmojen kysymyksissä, ekspressiivistä taideterapiaa ja musiikin terapeuttista käyttöä ryhmässä.

Kuntoutuskurssi liikuntavammaisille miehille 38664

Valtakunnallinen kuntoutukseen painottuva kurssi, 10 henkilöä, 6 vaikeavammaiselle kuntoutujalle, 4 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa

13.03.-25.03.2011, 13 vrk

Kurssi on tarkoitettu sekä lievästi että vaikeavammaisille miehille, jotka tarvitsevat yksilöllistä ja ryhmämuotoista terapiaa ja ohjausta toimintakykynsä ylläpitämiseen ja kohentamiseen.

Tavoitteena on lisätä osallistujien kykyä ja innostusta huolehtia omasta hyvinvoinnistaan, välittää tietoa, jonka avulla voi paremmin rakentaa toimivaa arkea ja tarjota mahdollisuuksia oppia itselle tärkeitä taitoja.

Kurssi on kuntoutuskurssi, joka sisältää pääosin ryhmämuotoista kuntoutusta. Ohjelmassa on liikuntaryhmiä ja -pelejä, kuntosaliharjoittelua, toimintakyvyn harjoittelua harjoitteluvälinein sekä muistia ja virkeyttä lisääviä toiminnallisia pelejä. Luovissa ryhmissä harjoitellaan käden taitoja ja ilmaisua. Kurssi sisältää moniammatillisten alkututkimusten jälkeen arvioitua tarvittavia yksilöllisiä terapioiden sekä harjoittelua ja ohjausta kuntoutujan omien tavoitteiden mukaisesti

Kuntoutuskurssi liikuntavammaisille naisille 38661

Valtakunnallinen kuntoutukseen painottuva kurssi, 10 henkilöä, 5 vaikeavammaiselle kuntoutujalle, 5 harkinnanvaraista kuntoutuspaikkaa

07.03.-19.03.2011 13 vrk

Kurssi on tarkoitettu sekä lievästi että vaikeavammaisille naisille, jotka tarvitsevat hyvinvointinsa ja toimintakykynsä ylläpitämiseksi tekemistä, harjoittelua ja rohkaisua sekä neuvoja omaehtoiseen itsestä huolehtimiseen.

Tavoitteena on lisätä osallistujien kykyä ja innostusta huolehtia omasta hyvinvoinnistaan, välittää tietoa, jonka avulla voi paremmin rakentaa toimivaa arkea ja tarjota mahdollisuuksia oppia itselle tärkeitä taitoja.

Kurssi on kuntoutuskurssi, joka sisältää pääosin ryhmämuotoista kuntoutusta. Ohjelmassa on liikuntaryhmiä ja -pelejä, kuntosaliharjoittelua, toimintakyvyn harjoittelua harjoitteluvälinein sekä muistia ja virkeyttä lisääviä toiminnallisia pelejä. Luovissa ryhmissä harjoitellaan käden taitoja ja ilmaisua. Kurssi sisältää moniammatillisten alkututkimusten jälkeen

arvioitua tarvittavia yksilöllisiä terapioiden sekä harjoittelua ja ohjausta kuntoutujan omien tavoitteiden mukaisesti.

Liikuntavammaisten aikuisten kuntoutuskurssi 39011

Valtakunnallinen kuntoutukseen painottuva kurssi, 10 henkilöä, 10 vaikeavammaiselle kuntoutujalle

15.05.-01.06.2011, 18 vrk

Kurssi on tarkoitettu liikuntavammaisille henkilöille.

Tavoitteena on lisätä kuntoutujien toimintakykyä ja selviytymistä arjessa sekä tukea heidän kykyään huolehtia omasta kunnostaan ja hyvinvoinnistaan.

Kurssi on kuntoutuskurssi, joka tapahtuu pääasiassa ryhmämuotoisena kuntoutuksena. Pääpaino on toiminta- ja keskusteluryhmissä. Lisäksi ohjelmassa on liikuntaryhmiä, teemaryhmiä ja tiedollisia luentoja. Osa fysioterapiasta toteutuu ratsastusterapian kokeiluna, jossa ratsastusterapian lisäksi korostuu tutustuminen talli-ilmapiiiriin hevosia hoitamalla.

Hakeminen

Kuntoutusta haetaan Kelan kuntoutushakemuslomakkeella (KU 102) ja liitteeksi lääkärin B-lausunto, jossa kuntoutustarve on perusteltuna. Hakemukset lähetetään Kelan paikallistoimistoon.

Kela tekee kuntoutuspäätökset ja Lahden Kuntoutuskeskus lähettää kutsut kurssilaisille.

Lisätietoja

Invalidiliiton Lahden kuntoutuskeskus,
Launeenkatu 10, 15100 Lahti
Satu Saksinen ja Maarit Pällynaho
Puh. 03-8128207, fax 03-7830250
sähköpostiosoite:
satu.saksinen@invalidiliitto.fi /
maarit.palsynaho@invalidiliitto.fi

Yksilöllinen harkinnanvarainen laitoskuntoutus

Harkinnanvaraista kuntoutusta haetaan lomakkeella KU 102. Kuntoutushakemukseen liitetään B-lääkärinlausunto, josta selviää kuntoutuksen perusteena oleva sairaus, vika tai vamma ja toimintakyky sekä lisäksi suositeltu kuntoutus, sen tavoitteet ja perustelut. Tämä koskee sekä vaikeavammaisten (KKL 9§) että harkinnanvaraista ei-vaikeavammaisten kuntoutusta (KKL 12§). Hakuaika yksilölliseen laitoskuntoutukseen on jatkuva.

Kuntoutukseen ja/tai sopeutumisvalmennukseen voi hakeutua myös hoitavan lääkärin (terveyskeskus) kautta, mikäli hakija ei ole oikeutettu Kelan vaikeavammaisten kuntoutukseen. Tällöin jakson kustantaa terveydenhuolto.

Myös hakuajan päätyttyä voi tiedustella vapaita kurssipaikkoja!

Suomen Polioliitto ry:n kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit vuonna 2011

Polion sairastaminen vaikuttaa sairastuneen jokapäiväiseen elämään. Vamman haittoja voidaan kuitenkin helpottaa ja ehkäistä oikealla kuntoutuksella ja sopeutumisvalmennuksella. Suomen Polioliiton kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit sisältävät monipuolista toimintaa, joka tukee toimintakykyä ja auttaa elämänlaadun hallinnassa. Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssit on tarkoitettu kaikille polion sairastaneille, jotka eivät saa riittävästi kuntoutusta julkisen terveydenhuollon tai Kelan kautta. Näille kursseille voivat hakeutua kaikki polion sairastaneet ikään tai jäsenyyteen katsomatta.

Miten haet kursseille

Suomen Polioliiton kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseille haetaan Suomen Polioliiton omalla lomakkeella, joka löytyy jokaisesta Polioliitteen lehdestä. Hakemuslomakkeen voit täyttää myös Polioliiton omilla www-sivuilla osoitteessa www.polioliitto.com.

(Suomen Polioliitto ry tallettaa hakemuksessa olevat tiedot liiton kuntoutus- ja sopeutumisvalmennustoiminnan järjestämiseksi tarvittavaan rekisteriin. Tietoja luovutetaan vain kurssin järjestäjille. Henkilötietolain (523/1999) mukaisesti jokaisella rekisteröidyllä on oikeus tarkastaa itseään koskevat tiedot ja oikeus vaatia virheellisen tiedon oikaisua. Tarkastus- tai virheoikaisupyynnön esittämisestä antaa lisätietoja Suomen Polioliitto ry:n toimisto, puhelin (09)6860990.)

Hakemukset lähetetään hakuajan päättymiseen mennessä Suomen Polioliitto ry:n toimistoon. Hakuajan päättymisen jälkeen tulevia hakemuksia ei huomioida osallistujia valittaessa. Mahdolliset peruutukset tulee tehdä viimeistään kahta viikkoa ennen kurssin alkua. Tämän jälkeen tehdyt peruutukset voi tehdä maksutta vain lääkärintodistuksella. Kurssivalinnat suorittaa Suomen Polioliiton hallitus.

Hakemukset postitetaan siis osoitteeseen:

Suomen Polioliitto ry
Kumpulantie 1 A 6 krs
00520 Helsinki

Kuoreen merkintä: **kurssihakemus**.

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskursseille hakeneille ilmoitetaan päätöksestä henkilökohtaisesti.

Kuntoutusraha

Kela maksaa 16-67-vuotiaille kuntoutujille kuntoutusrahaa arkipäivien osalta, mikäli tältä ajalta ei ole muuta tuloa. Eläkkeensaaja ei voi saada kuntoutusrahaa.

Matkat

Mikäli haluatte hakea Kelasta matkakorvausta Suomen Polioliiton kuntoutus/sopeutumisvalmennuskurssille, kurssille tulee hakea lääkärinläheteellä. Lähetteen tulee olla kirjallinen A-, B-, C- tai D-lausunto, kopio sairauskertomuksesta tai vapaa-muotoinen lähete, josta ilmenee kurssin tarpeellisuus ja suositus tälle kurssille osallistumisesta. Kela korvaa tällöin tarpeelliset ja kohtuulliset matkat omavastuuosuuden ylittävältä osalta. Kaikilla kursseilla omavastuuosuus on 9,25 euroa/henkilö yhdensuuntaiselta matkalta. Mikäli sairauden laatu tai liikenneolosuhteet vaativat muuta kulkuneuvoa, voidaan matkat korvata muun kuin yleisen kulkuneuvon kustannusten mukaan. Päätös korvauksesta kannattaa hakea etukäteen.

Lisätietoja:

Suomen Polioliitto ry/toimisto
Puh 09-6860990, e-mail: birgitta.oksa@polioliitto.com

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssi "talvi" Lehtimäen Opistolla

Ajankohta:

07.02. - 19.02.2011 (13 pv)

Kurssin tavoitteena on polioammaisten henkilöiden työ- ja toimintakykyisyyden ylläpito ja kohentaminen. Yksilöllisten omahoito-ohjelmien teko ja motivointi niiden toteuttamiseen myös kurssin jälkeen. Ensimmäisenä kohderyhmänä ei työelämässä olevat polioammaiset henkilöt.

Ohjelmassa terveystilanteen kartoitus, ryhmä-, allas- ja yksilöjumppaa, rentoutusta, luentoja sekä ohjattua harrastustoimintaa. Majoitus on kahden hengen huoneissa. Avustaminen päivittäisissä toiminnoissa järjestetty.

Kurssille valitaan 30 kuntoutujaa hakemusten perusteella.

Hakuaika:

Hakuaika päättyy 12.01.2011.

Kurssipaikan yhteystiedot:

Lehtimäen Opisto, 63501 Lehtimäki
p. 06-522 0245

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssi "kesä" Lehtimäen Opistolla

Ajankohta:

08.08.-20.08.2011 (13 pv)

Kurssin tavoitteena on polioammaisten henkilöiden työ- ja toimintakykyisyyden ylläpito ja kohentaminen. Yksilöllisten omahoito-ohjelmien teko ja motivointi niiden toteuttamiseen myös kurssin jälkeen. Ensimmäisenä kohderyhmänä polioammaiset henkilöt, joiden liikkuminen hankaloitunut.

Ohjelmassa terveystilanteen kartoitus, ryhmä-, allas- ja yksilöjumppaa, rentoutusta, luentoja sekä ohjattua harrastustoimintaa. Majoitus on kahden hengen huoneissa. Avustaminen päivittäisissä toiminnoissa järjestetty.

Kurssille valitaan 30 kuntoutujaa hakemusten perusteella.

Hakuaika:

Hakuaika päättyy 10.06.2011.

Kurssipaikan yhteystiedot:

Lehtimäen Opisto
63501 Lehtimäki, p. 06-522 0245

Kuntoutus- ja sopeutumisvalmennuskurssi Invalidiliiton Lahden Kuntoutuskeskuksessa

Ajankohta:

09.10.-18.10.2011 (10 pv)

Kurssin tavoitteena kohentaa ja turvata kuntoutujien toimintakykyä. Fyysisten ja psyykkisten ongelmien kohtaaminen ja ratkaisujen löytäminen, arkipäivän elämässä selviytymisen motivointi.

Kurssin ohjelmassa mm. fysioterapiaa sekä ryhmässä että yksilöllisesti, tietoa polion myöhäisoireista, apuvälineistä ja sosiaaliturva-asioista sekä ohjattua vapaa-ajan toimintaa. Majoitus on kahden hengen huoneissa. Tarvittaessa ympäri- vuorokautinen avustaminen.

Kurssille valitaan 10 kuntoutujaa hakemusten perusteella.

Hakuaika:

Hakuaika päättyy 30.08.2011.

Kurssipaikan yhteystiedot:

Invalidiliiton Lahden Kuntoutuskeskus
Launeenkatu 10, 15100 Lahti, p. 03-8128 11

Kurssit rahoittaa Raha-automaattiyhdistys, joten kurssit voidaan vahvistaa vasta RAY:n avustuspäätösten jälkeen. Kurssilisäyksistä ja mahdollisista muutoksista ilmoitetaan sekä Polioliitteen lehdestä että Polioliiton nettisivuilla www.polioliitto.com.

Lahden osasto

”Joulu sydämessä on se paikka, johon joulu valmistetaan.

Joulua ei voi vain ulkoisesti rakentaa. Joulunmieli ehkä lahjana annetaan. Joulumieltä ei voi siis pakottaa.”

Toivotamme Rauhallista ja Hyvää Joulua jäsenillemme, yhteistyökumppaneillemme ja osastojen kaikille jäsenille!

Ensitetieto vuoden 2011 tapahtumista:

Ohjattu vesivoimistelu alkaa torstaina 27.01.2011 klo 13 Lahden Ammattikorkeakoululla, Hoitajakatu 3 Lahti. Tervetuloa mukaan!

Eduskuntavaalit: varsinainen vaalipäivä on sunnuntai 17.4.2011 ja ennakoäänestys 6.-12.4.2011 välisenä aikana. Lipasvahdeille on kysyntää, tule mukaan!

Johtokunta

Pääkaupunkiseudun osasto

Ohjattu vesivoimistelu jatkuu

Jatkamme vesivoimistelua torstaisin klo 13.30 -14.15 sisältäen 30 min ohjattua vesivoimistelua sekä 15 min omatoimista harjoittelua/ uintia.

Ryhmä aloittaa torstaina 20.1.2011 ja kokoontuu 15 kertaa, aina torstaisin. Kuntoutus Ortonin tiloissa, Tenholantie 10, Helsinki.

Tervetuloa mukaan!

Torstaikerho kokoontuu

Torstaikerho kokoontuu torstaina 13.01.2011 Kumpulantien toimistolla klo 16.30. Tervetuloa!

Vuoden 2011 muusta toiminnasta tiedotamme jäsenkirjeissä ja seuraavissa Poliiolehdissä.

Kiitos kaikille kuluneesta vuodesta ja hyvää vuotta 2011!

Johtokunta

Pohjanmaan osasto

Vietämme **pikkujoulua** 8.1.2011 klo 18 alkaen Seinäjoella Hotelli Lakeudessa, ravintola Matadorissa (Torikatu 2). Osallistumismaksu 10,-/hlö maksetaan paikanpäällä.

Ilmoittautumiset Pirjolle 31.12. mennessä, p. 050-3057 251 tai pirjo.puska@elisanet.fi.

Tulossa keväällä 2011:

Kuntokurssi Lehtimäen opistolla 25.-27.5.2011. Tästä tarkemmin kirjeessä alkuvuodesta.

Osastomme **vuosikokous** pidetään lauantaina 12.2.2011 Lehtimäen opistolla.

Pohjanmaan osasto toivottaa kaikille Hyvää Joulua sekä Onnellista Uutta Vuotta 2011.

Johtokunta

Satakunnan osasto

Kerho

Johtokunnan kokous tammikuussa keskustelee kerhotoiminnan jatkumisesta vuonna 2011. Ilmoitamme asiasta myöhemmin jäsenkirjeessä.

Ohjattu vesivoimistelu

Sotainvalidien Sairaskoti ja kuntoutuskeskus, Metsämiehenkatu 2, Pori. Kevätkausi alkaa 11.01.2011 tiistaisin klo 16.00. Osallistumismaksu 3 euroa / jäsen.

Vuosikokous

Osaston vuosikokous tiistaina 1.3.2011 alkaen klo 16.00, Länsi-Suomen Diakonialaitoksen Pihlajasali, neuvotteluhuone.

Hyvää Uutta Vuotta toivottaa

Johtokunta

Savon osasto

Johtokunnan kokous 25.1.2011 klo 14. Suokadun palvelutalo (Suokatu 6, Kuopio)

Kuuntele tiukuja voit jo kuulla, joulu on jo porraspuulla.

Sytytä kynttilä, hiljenny tovi, avaa joululle ovi!

Kiitämme kaikkia jäseniä ja yhteistyökumppaneitamme kuluneesta vuodesta.

Toivotamme **Rauhaisaa Joulunaikaa ja Onnekasta Uutta Vuotta 2011.**

Johtokunta

Tampereen osasto

Vesijumppa lämminvesialtaassa jatkuu 10.1.2011 maanantaisin klo 16.15-16.45 Viola kodilla, Juhlatalonkatu 4, Tampere.

Salijumppa jatkuu 13.1.2011 torstaisin klo 11 Tampereen Kuntouttamislaitoksella, Kyttälänkatu 5. Tervetuloa uudet ja vanhat kävijät.

Meidän kerho la 15.1.11 ja la 26.3.11 klo 13-17 Pellervontuvalla, Pellervonkatu 9. Tammikuun kerhossa napostelemme pizzaa ja pelailemme pelejä. Maaliskuun kerhopäivänä askartelemme pääsiäistä varten.

Kuntoviikonlopun seurantapäivä kuntoutuskeskus Apilassa, Kangasalla helmikuussa. Tarkemmat tiedot jäsenkirjeessä.

Osaston vuosikokous su 13.3.2010 klo 13 Pellervontuvalla, Pellervonkatu 9.

Kiittäen jäseniämme ja yhteistyökumppaneitamme kuluneesta vuodesta toivotamme Lämmitä Joulumieltä ja Onnekasta Uutta Vuotta 2011.

Johtokunta

Varsinais-Suomen osasto

Kuntoilu jatkuu uintien osalta vuonna 2011

Ruusukorttelissa aloitetaan **uinnit** perjantaina 7.1. klo 15.

Tämä on ennakkotieto, virallista vahvistusta emme ole lehden painoon mennessä saaneet. Kiinnostuneet varmistakaa aloituspäivä osastomme sihteeriltä. Kevätkauden kausimaksu on vahvistamatta, mutta se noudattanee samaa tasoa kuin kuluneella kaudella.

Osaston vuosikokous pidetään torstaina 10.3.2011 klo 17.00 Happy House'ssa, Ursininkatu 11, Turku.

Muusta vuoden 2011 toiminnasta saat tietoa seuraavassa jäsenkirjeessä.

Eduskuntavaalit 2011 tulevat työllistämään jäsenistöämme ja heidän ystäviään kevään aikana. Toivottavasti olette mukana antamassa työpanoksenne lipasvahteina samalla aktiivisuudella kuin aiemmissa vaaleissa. Panoksenne on erittäin tärkeä. Muistoksi lipasvahdit saavat limenvärisen huivin.

Kiitokset Avustajakeskuksen työntekijöille ja retkillämme mukana olleille avustajille!

Kiitokset Kumpulantien poliotoimiston henkilökunnalle, kun olette jaksaneet muuton tuoman kaaoksen keskellä hoitaa kaikki jäsenistölle tärkeät asiat.

Lopuksi toivotamme kaikille jäsenillemme, tutuillemme, yhteistyökumppaneillemme ja työmme tukijoille **Hyvää Uutta Vuotta 2011.**

Johtokunta

Pohjois-Suomen polioinvalidit

Toimintaa alkuvuodesta 2011

Virkistyspäivä Haukiputaan Jatulissa

Yhteinen virkistyspäivä vapaa-aikakeskus Jatulissa Haukiputaalla 12.1.2011 klo 14.00. Takkahuone on varattu klo 14.00 -18.00 yhdessäoloon. Kahvittelevä ja pientä purtavaa.

Pelataan bocciaa heitetään kettinkiä lahjaksi saamallamme uudella pelivälilinjalla. Kuntosalilla, uima-altaalla ja saunassa voi viipyä pitempäänkin. Ilmoittaudu 10.1.2011 mennessä Ulla Kurviselle puh. 040-5320223. tai tule muuten vain.

Rovaniemen kerho

Rovaniemen kaupungin eläkeläistilat, Valtakatu 31 kerran kuukaudessa torstaisin 13.1., 10.2., 10.3, 7.4., 5.5. ja 9.6. klo 17.00 -19.00

Lisätietoa Pentti Autti puh.040-5368401

Oulun kerho

Tammikuun kerhopäivä vietetään Jatulissa ja helmikuussa kokoonnutaan vuosikokoukseen Keminmaassa. Seuraavat kerhopaikat ja ajat sovitaan myöhemmin. Ehdota aiheita ja kokoontumispaikkoja.

Lisätietoa Ulla Kurvinen puh. 040-5320223

Pohjois-Suomen polioitten vuosikokous

Neste Tupasvilla, Keminmaa, tiistaina 22.2.2011 klo 15.00. Kokouksen päälle yhteinen ruokailu.

Kulunut vuosi on sisältänyt monia yhdessä vietettyjä tapahtumia. Erityisesti olemme iloinneet uusista mukautulijoista. Kohtaamiset ovat aina virkistäneet.

Tehdään jo nyt päätös tulemisesta tammikuussa Haukiputaalle ja helmikuussa Keminmaahan. Päätöksen jälkeen voi mukavasti heittäytyä joulumielelle.

Hyvää Joulua ja Onnellista Uutta Vuotta 2011

Johtokunta

Polioinvalidit ry:n ja Suomen Poliohuolto ry:n kuntoutustuki jäsenille

Polioinvalidit ry ja Suomen Poliohuolto ry myöntävät varsinaisille jäsenilleen kuntoutustukea 10 euroa/kuntoutusvuorokausi Lehtimäen Opistolla. Opisto huomioi tuen laskussa, kun mainitsette jäsenyydestä. Kuntoutustukea voi saada jokainen jäsen enintään 14 vrk:n ajalta kalenterivuodesta ja tuen suuruus enintään 10 euroa/vrk/jäsen. Lisätietoja poliojärjestöjen toimistolta p. 09-6860990.

Onnellista Uutta Vuotta

Suomen Poliohuolto ry:n hankkija Anna-Liisa Hillo toivottaa Hyvää Joulunaikaa ja Uutta Vuotta Suomen Poliohuollon toimintaa tukeville kannatusjäsenille.

Polioinvalidit ry:n hankkijat Raija Nissinen ja Martta Noronen toivottavat Onnellista Vuotta 2010 kaikille Polioinvalidit ry:n työtä tukeville kannatusjäsenille ja keräyksiin osallistuneille.

Vaalikeräys on nyt Pieni ele

Vaalikeräyksen uusi nimi on Pieni ele. 103-vuotiaalle keräykselle uudistus on historiallinen. TNS Gallupilla teetetyt tutkimuksen mukaan suomalaiset yhdistävät Vaalikeräyksen politiikkaan, mikä on tärkein syy nimen vaihtoon. Nimeen liitettiin myös negatiivisia sanoja, kuten huijaus, humpuuki, rahastus. Käsitykset ovat väärä, sillä keräys ei liity mitenkään politiikkaan ja keräyksen tuotto menee kokonaisuudessaan kotimaan vammais- ja terveyshyväksi. Seuraava keräys on eduskuntavaalien aikana huhtikuussa 2011 äänestyspaikoilla.

Kimmo Levonen meinasi pudota tuoliulta kuultuaan, että SMOY valittiin toteuttamaan Vaalikeräyksen uutta nimeä ja ilmettä. Vas. tuotantopäällikkö Leena Väkeväinen, AD Jukka Illikainen, copywriter Peter Aulén ja projektijohtaja Kimmo Levonen.

suuri juttu sen saajille, kuvaillee nimeä keksimässä mukana ollut Peter Aulén mainostomisto SMOY:sta. Keräyskampanjan tunnuslause on ”Auttaminen alkaa läheltä”.

Uuden nimen ohella keräyksen ilme uudistuu. Uusi nimi ja ilme ovat mainostomisto SMOY:n suunnittelema. SMOY osallistuu osin talkoohengessä Pieni ele kampanjaan.

- Uuden ilmeen suunnitteleminen perinteikkäälle keräykselle oli haastava ja innostava toimeksianto. Keräyksen nimen muuttaminen *Pieneksi eleeksi* antoi vapaat kädet uudelle ilmeelle, joka on aina suunnittelijalle mieluista. Haastavinta oli suunnitella muista hyväntekeväisyyskeräyksistä erottuva visuaalinen ilme, Art Director Jukka Illikainen kertoo.

Uudistuksien tavoitteena on vastata ihmisten antamaan palautteeseen. Eli piristää keräyksen ilmettä, kannustaa nuorempiakin lahjoittajiksi ja osallistumaan lipasvahdeiksi sekä parantaa keräyksen tunnettuutta. Keräyksen nettisivut uudistuvat vuoden vai-

teessa ja Pieni ele tulee näkyväksi myös Facebookissa. Äänestyspaikkojen keräyspisteen ulkonäön on tarkoitus jatkossa olla näkyvämpi ja pirteämpi.

- Perustoiminta säilyy entisellään eli keräys on jatkosakin tuttuun tapaan äänest-

tyspaikoilla. Ja järjestelyihin osallistuvat edelleen tuhannet vapaaehtoiset, joiden ansiota keräyksen käytännön toteutus on, kertoo projektipäällikkö Erika Mäntylä.

Lahjoitukset jäävät kotimaan ja puolet siitä oman paikkakunnan vammais- ja terveyshyväksi. Toinen puoli menee järjestöjen valtakunnalliseen työhön.

Teemme sen yhdessä: Allergia- ja Astmaliiitto, Epilepsialiitto, Förbundet De Utvecklingsstördas Väl, Hengityslääkäriliitto, Invalidiliitto, Kehitysvammaisten tukiliitto, Kehitysvammaisten tukiliitto, Kuuloliitto, Kuurojen liitto, Munuais- ja maksaliitto, Näkövammaisten keskusliitto, Suomen Polioiliitto, Psoriasisliitto, Sotainvalidien Veljesliitto, Diabetesliitto, MS-liitto, Reumaliitto, Sydänliitto.

Teksti EM

Oulunkylän Apteekki

Kylänvanhimmantie 29
Helsinki 09-7562990
www.oulunkylänapteekki.fi

VAAJAKOSKEN APTEEKKI

ma-pe 8.30-18 la 9-14
puh. 010-3206520
www.vaajakoskenapteekki.net

Varapuu Oy www.varapuu.fi

Palosaaren Apteekki – Brändö Apotek

Palosaarentie 19, 65200 Vaasa, p.06-3173218

Ristiinan Apteekki

Brahentie 16, 52300 Ristiina, p.015-7407700

Haluatko säästää yli 50% bensakuluista?
Maakaasulla se on mahdollista.

Orakas Oy www.orakas.fi

Korpilahden Apteekki Luhangan sivuapteekki www.korpilahdenapteekki.fi

Askolan Apteekki

Pappilantie 2, 07500 Askola, p.019-6630091

Pukkilan sivuapteekki

Onnintie 3 B, 07560 Pukkila, p.019-625004

Myllyojan Apteekki ja Maikkulan sivuapteekki

Karvarinankatu 7, OULU

Kangaskontiontie 3, Oulu

www.myllyojanapteekki.fi

Leppävaaran Uusi apteekki

Leppävaarankatu 3-9, p.09-8492550

Kauppaesku Sello

www.Selloapteekki.fi

Suomen Ortotiikka & Protetiikka Oy Terveystuotteita ja tarvikkeita

Kiekkotie 2, Kuopio

p.044-5076880

www.fi-op.fi

Fysio-Symmetria Oy

www.fysiosymmetria.fi

Louhenkatu 9 B, Iisalmi

Puijonkatu 24, Kuopio

p. 017-82 36 63, 044-057 82 70

*Avaa ovi
tanssin maailmaan!*

Nyt sinulla on mahdollisuus päästä syntyperäisen brasilialaisen opettajan, Denin, latinalaistanssitunneille!

Lattari-valmennus

pystytanssijoille & pyörätuolikäyttäjille HIY:n peilialissa

Voudintie 6, 00600 Helsinki (Koskela)

Torstaisin klo 18-20

Nyt myös erittäin ajankohtainen

Tanssi tähtien tapaan -valmennus

pysty- & pyörätuolitanssijoille Maunulan liikuntahallilla

Maunulanmäki 3-5, 00630 Helsinki, opettajana Hannele Tuomipuu

Lauantaisin klo 16-18

MUKAAN KUUKAUSIMAKSULLA. ALKAEN 35 euroa / kk

Yksi ryhmä:
39 €/kuukausi

Molemmat ryhmät:
+35 €/kuukausi

Tervetuloa!
Uudenmaan pyörätuolitanssijat ry

Ilmoittautumiset ja lisätietoja: puh. 050 596 8865, birgitta.starast@welho.com
Muutokset mahdollisia

Kesäpäivät 11-12.06.2011

Kuntoutuskeskus Peurunka, Laukaa

Poliiolehden 3/2010 ruudukon voittajat

I palkinto, 10 € Elvi Pikkarainen, Tampere

II palkinto, 6 € Seppo Salminen, Pori

3/2010 Ristikön ratkaisu

										PARANTAJIA		ASUJAT
									ULINA	FARSSIT		RUMA
									PAKKA	OLAKE		HOOVER
									USEAT	ROKOKOO		TABU
									T	ATIK		TÄRSKY A
IKOSET		PUKKI		SATSIT		NASA					P	LÖYTÖ
HESA	ALOHA	LAURA		H		STAN		TOVE			R	I
MALAGA		TRIoT		RIITTA		SEISAKE						MITEN
ETOT		RUTISTA		FEDERICO		KUTIMET						SIDE
I		TIINU		TRAP		LENA		AUTO		SEPPO		OTIN
DUKE		O	VAASA			AURATUT		AMPULLI				T
EMIL		HEIL		ULOKE		MANAT		UUTE				SYSI
NELIKOT		LEHTO		IDEAT		JOBARI		D				ÄREÄ
TAIJA	AV	J	A		VASTATA	R		BALBO				J
ETTAN		ANANAS		TUMA		E	MUISTIO					PÖPI
K		I		O	AROMIT	NAVETAT		A	JOHTO			U
INUNTA		SOPAT		ROSS		OMEGA		LUOLA				STOP
JOKI		LOTRATA		ANIS		RASIA		ORIT				SEDU
ÄLINÄT		AATOT		N	KILO	SALOMOT						TUURIT
TOTO		AJAT		NAVAKAT		TAUTI		SAVU				TÄTI

* . PV94*

kruunupuisto.fi

Kuntoutusta sydämellä, vuosien tuomalla kokemuksella ja ammattitaidolla

Kruunupuisto on kuntoutuksen edelläkävijä. Kuntoutuspalveluidemme korkean tason avaintekijänä on huippuammattilaisista koostuva henkilöstömme. Yhdessä idyllisen järviluonnon kanssa teemme kuntoutuksesta osaamiskeskukseksämme unohtumattoman elämyksen.

Vuoden 2011 valtakunnalliset Poliokurssit

Kelan nro	pvm.
• 40317	31.1. - 19.2.2011 (työelämästä poissaoleville)
• 40310	30.5. - 18.6.2011 (alle 68-vuotiaille)
• 40312	29.8. - 17.9.2011 (alle 68-vuotiaille)
• 40314	21.11. - 10.12.2011 (alle 68-vuotiaille)

Tiedustelut: Matti Nykänen puh (015) 775 0129, matti.nykanen@kruunupuisto.fi tai Leena Nykänen, puh. (015) 775 0332, leena.nykanen@kruunupuisto.fi

Kysy myös monipuolisia lomatarjouksiamme!

KRUUNUPIUSTO
PUNKAHARJUN KUNTOUTUSKESKUS

Kruunupuisto Oy, Vaahersalontie 44, 58450 Punkaharju
puh. (015) 775 091, www.kruunupuisto.fi

Valmiudet työelämään

Meillä voit opiskella:

- valmentava ja kuntouttava koulutus
- kulttuuriala
- luonnontieteiden ala
- matkailu-, ravitsemis- ja talousala
- sosiaali-, terveys- ja liikunta-ala
- tekniikan ja liikenteen ala
- yhteiskuntatieteiden, liiketalouden ja hallinnon ala
- ammatillinen lisäkoulutus
- maahanmuuttajien ammatilliseen peruskoulutukseen valmistava koulutus

Tutustu koko koulutustarjontaanamme netissä: www.keskuspuisto.fi tai tilaa Hakijan opas: opintotoimisto@keskuspuisto.fi tai puh. (09) 47481. **Hakuaikaa on 31.3.2011 asti.** Aikuiskoulutuksiin on jatkuva haku.

Ammatillista erityisopetusta 17 toimipaikalla pääkaupunkiseudulla ja muualla Uudellamaalla.

**KESKUSPIUSTON
AMMATTIOPISTO**

Erityisesti Sinulle

keskuspuisto.fi

LEHTIMÄEN OPISTO

Hyvän elämän akatemia

PL 13, 63501 LEHTIMÄKI

Puh. (06)522 0245, faksi (06)522 0290

🔔 Polion sairastaneiden talven kuntokurssi 7.2. - 19.2.2011 RAY:n rahoituksella. Hakemukset kursseille liiton toimistoon.

🔔 Kesän kuntokurssi 8.8. - 20.8.2011

🔔 "Iloa ja vaihtelua arkeen" - talven virikekurssi 7.2. - 19.2.2011 ja kesän virikekurssi 8.8. - 20.8.2011. Täysihoito 36 e/vrk, hoidoista eri korvaus. Ilmoittautumiset suoraan opistolle.

🔔 Päivitetyt tiedot löytyvät kotisivuiltamme <http://www.lehtimaki.fi/opisto>

🔔 Iloista joulua ja onnea vuodelle 2011!

🔔 Opiston muistamisesta ja saamastamme tuesta sydämellisesti kiittäen.

Lehtimäen opisto ja opiston henkilökunta

JAARLI